

== Velja po pošti: ==

Za celo leto naprej . K 28.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6:30
za en mesec " " " 2:20
za Nemčijo ololetno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . K 24.—
za pol leta " " " 12.—
za četrt leta " " " 6.—
za en mesec " " " 2.—

V upravi prejeman mesečno K 1:70

SLOVENEK

== Inzerati: ==

Enostopna pettivrsta (72 mm):
za enkrat . . . . . po 15 v
za dvakrat . . . . . " 13 "
za trikrat . . . . . " 10 "
za večkrat primeren popust.

Poslano in rekl. notice:
enostopna pettivrsta (72 mm)
30 vinarjev.

== Izhaja: ==

vsak dan, izven nedelje in
praznike, ob 5. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. ==

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Avstr. poštno hran. račun št. 24.797. Ogrske poštno
hran. račun št. 26.511. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Bratom!

Danes pozdravljam v svoji sredi hrvaške katoliške akademike in dijake, ki so v obilnem številu — okoli 300 — prihiteli iz vseh hrvaških zemelj h kongresu jugoslovanskega katoliškega dijaštva v Ljubljani.

Katoliški Slovenci nismo prijatelji šuma in slavnostnega sijaja; nekaj treznega je v nas in pravo veselje uživamo le v delu. Govori so kakor rakete, ki zablščijo in v noči ugasnejo, cvetlice, ki se posujejo na pot, ovenejo, pestrih zastav, ki vihrajo v vetru, se veselijo oko, več pa ne pomenijo. Saj to vemo vsi, ve ves svet, da sta Slovenec in Hrvat prijatelja, da veže nerazdružljiva vez zlasti katoliške Slovence in Hrvate, da drug brez drugega ne moremo biti. To ne temelji samo v naši krvi, v zgodovini in davnih spominih, to ni le stvar srca in čustev, ampak izvira nujno iz spoznanja, da je srečna bodočnost slovenskega in hrvaškega naroda mogoča le na podlagi medsebojnega edinstva.

Da pa to dosežemo, je treba dela, dela in dela. Visokih besedi in srčnih izlivov je bilo že zadosti, oduševljenih »Ilircev«, ki kujejo bodočo Jugoslavijo v prozi in verzih, podnevi in še bolj ponoči, se nam ne manjka. Praktičnega dela pa še vedno ni dovolj, lahko rečemo, da se je komaj začelo. Treba je še več izobrazbe tako našemu kakor hrvaškemu ljudstvu, gospodarske samostojnosti in blagostanja, treznosti, vzgoje značajev, podrobno izvedene organizacije na vseh poljih; da bi pa bilo premalo člankov, napitnic, manifestov in podobno, tega se ni bati. In naši hrvaški akademiki in dijaki so prišli k nam na temeljito delo, na kongres, ki naj ne poglobi samo ljubezni, ki jo slovenski in hrvaški katoliški dijak že dolgo medseboj gojita, ampak tudi začrta v krepkih potezah smer, po kateri naj slovenski in hrvaški dijak hodita, da svojemu narodu koristita, ga dvigneta in okrepija z razumnim, vztrajnim in dobro premišljenim delom.

Hrvaško katoliško dijaštvo, ki ga s tem sprejemamo z vso ono globoko ljubeznijo, ki gori na dnu naših slovenskih src, z ljubeznijo, ki jo osvetljuje razum, ki je zato dejanska in ne ugasne ob nobenem viharju, z ljubeznijo, ki jo obenem razplamenuje krvna sorodnost — to hrvaško

katoliško dijaštvo, ki ga danes v naši sredi vidimo, je porok, da se bodo veliki, dalekosežni, lepi načrti, ki se bodo te dni snovali, tudi izpeljali. Saj je ravno to hrvaško katoliško dijaštvo, s katerim se je v življenju hrvaških katolikov začela čisto nova doba. In ne trdimos preveč, če rečemo, da je hrvaška dijaška organizacija danes našo že v marsičem prekosila. Njena organizatorična in agitatorična moč je izredno velika, njeno izobraževalno delo med posameznimi dijaškimi društvi občudovanja vredno, medsebojna solidarnost vzgledna. Preobrat, ki ga je prav to dijaštvo izvršilo, je videen. Nasprotniki nimajo temu delu nič niti oddaleč podobnega ali enakovrednega postaviti nasproti.

V tej organizaciji klijejo kali, iz katerih bodo v prihodnosti pognali bogati sadovi za ves hrvaški narod. Saj je le temu ljudstvu namenjeno vse delo, ves trud, vsa ljubezen. Delo za ljudstvo je krona vsega dela, tudi lastna znanstvena strokovna izobrazba ne more imeti drugega namena, kakor da z njo obogatimo splošno narodovo kulturo, s čimer se tudi njegova politična moč okrepi. In ravno od hrvaškega in slovenskega dijaštva pričakujeta oba naroda delavcev na javnem torišču, mož ljudstva, mož krepke besede in še krepkejših dejanj, mož bojnikov, mož izobraženih in obenem praktičnih!

S to željo prisrčno in bratsko pozdravljani!

Boji v Turčiji.

Iz Londona poročajo čez Plovdiv: V nekem carigradskem mestnem delu so se v ponedeljek spopadle oborožene tolpe, ki so jim poveljevali mladoturški in njim nasprotni častniki. Ubitih in ranjenih je bilo veliko oseb. Vlada strogo nadzira brzojavke, ker bi rada boj zamolčala. V Carigradu vlada strogo vzdržuje mir in red. Po mestu krožijo močne vojaške straže. V vojašnici Dava paše je pripravljen en konjeniški polk. Vodstvu mladoturške stranke je vlada naznanila, da sme agitirati za svoj program, a da bo vsak strogo kaznovan, ki bo poizkušal motiti mir in red.

Albanci postajajo nestrpni, ker se zbornica ne razpusti. Izjavili so, da če se zbornica tekom 48 ur ne razpusti, prično prodirati proti Skoplju. Albanski vstaši so zasedli cesto, ki vodi iz Skadra v Tirano, in zahtevajo, da naj se zbornica razpusti. Na Kosovem polju je še vedno za vsak slu-

čaj pripravljenih 5000 Albancev. V Maleziji je položaj še vedno zelo nevaren. Dne 29. julija so se spopadli vojaki z Albanci rodu Klimenti pri Selch. Na obeh straneh je bilo veliko mrtvih in ranjenec. Klimenti so vjeli in razorožili 60 turških vojakov. Izo Boljetinac je došel s svojo armado v Prištino.

»Temps« poroča, da se radi albanske vstaje boje najhujših stvari, ker primanjkuje vstašem hrane. Vstaši se že zavzemajo za odstavljenega sultana Abdul Hamida. Plemičema Bajram Suru in Rici beju je klicalo zbrano albansko ljudstvo: »Ne umevamo politike! Vemo le, da je bil Abdul Hamid 30 let naš oče! Vprašamo, zakaj da so ga zaprli? Osvoboditi ga hočemo. Prodirati hočemo v Skoplje, kjer dobimo orožje, streljivo in hrano, nato pa prodiramo v Solun, da osvobodimo svojega očeta!« »Tempsov« poročevalec sodi, da se je bati, da prično albanski vstaši pleniti. Vlada viharja v Albaniji ne more ustaviti.

»Echo de Paris« poroča z Dunaja, da Dunaj živahno občuje z Berlinom o možnosti, da se odstavi sultan Mohamed V. in da postane sultan zopet Abdul Hamid.

Mladoturkom se godi vsak dan slabše. Imeli so vso moč v rokah, a so jo izgubili. Upor armade in Albancev je tako vplival, da gospodari zdaj vlada, v kateri sede sovražniki mladoturkov. Stranka, ki je vedno kričala, da sloni na ljudstvu, se noče zdaj podvreči razpusti zbornice in sodbi ljudstva. Kakor ponižni kužki se klanjajo in dobrikajo njim nasprotni vladi. Pripravljeni so bili celo izreči njim sovražni vladi pogojno zaupanje, a pravosodni minister Husajn Hilmi paša je odločno zahteval, da mora zbornica vladi izjaviti popolno zaupanje. Mladoturki so se umikali, a vedno ostreje je zahteval, da mora izjaviti večina vladi zaupnico. Upreti se mladoturki ne upajo.

V včerajšnji seji je Husajn Hilmi paša izjavil, da je dobila vlada brzojavke, da je položaj zelo neugoden. Izjavil je, da vlada noče sama nositi odgovornosti. Zbornica naj ji izreče ali zaupnico ali pa nezaupnico. Ko so mladoturki predlagali pogojno zaupnico, je Husajn Hilmi paša izjavil, da smatra pogojno zaupnico za grajo. S 113 glasovi proti 45 glasovom so nato izjavili vladi zaupnico.

Včeraj popoldne je pa napela vlada še hujše strune. Vlada je zahtevala izpremembo 7. člena ustave v tem smislu, da sme zbornico sultan razpustiti. Nadalje pa

zahteva vlada tudi, da naj se zapostavi posvetovanje o vojaških predlogih, med katerimi se nahaja tudi prepoved častnikom se pečati s politiko, češ da mora te predloge prej proučiti še najvišji vojni svet.

Razprava radi atentata na kralj. komisarja Cuvaja.

(Izvirno poročilo »Slovenca« iz Zagreba.)

Tretji dan razprave.

Slika je ista kakor prva dneva: Pred poslopjem orožniki in redarji, v poslopju orožniki, stražniki in detektivi; občinstvo se more na prste prešteti — nekaj lepega spola, tu in tam kak možki, potem pa orožniki izven službe.

Nekoliko po osmi uri se v spremstvu oboroženega stražnika dovede drugi obtoženec Gjuro Cvijič. Takoj se poda k svojemu zagovorniku dr. Thallerju in se nekaj z njim pogovarja.

Prihod senata.

Kmalu nato vstopi senat v istem redu kakor prejšnja dneva.

Predsednik: Razprava se nadaljuje.

Inkvizicija zagrebške policije.

Dvigne se Jukičev zagovornik dr. Prebeg in stavi naslednje štiri predloge:

I.

Da se ustanovi in v zapisniku ugotovi, da se je Jukič na policiji zasliseval z verigo zvezan na rokah in nogah in da je iz obupnosti z glavo udarjal v zid, vsled česar je padel v nezavest.

II.

Da se potom komisije ugotovi, da so v zaporu proti njemu uporabljali vse izredne odredbe.

III.

Da se pred sodnim senatom komisijsko ustanovi, da je preiskovalni sodnik že na dan atentata pričel uradovati. Policija pa je kljub temu dalje uradovala. Kakor hitro pa preiskovalni sodnik začne preiskavo, policija ne sme dalje uradovati, ker je to proti zakonu.

Zagovornik dr. Budisaljvič: To je jasno!

Jokajoč je ležala tu. Sedaj je imela plačilo za tisoče trenutkov strahu zadnjih treh let. Plačilo od svojega moža. Lažnjivka in tatica! Iz samih plamenov napisane je videla te besede na zaprtih trepalnicah. Lažnjivka in tatica! Vse ubijanje za dobro gospodinjstvo, ves trud in zvitosti modre gospodinje — ima tak uspeh?! Nemogoče!

Zadoneli so glasovi njenih hčera. Igrale so pri neki šolski prijateljici tenis in sedaj so se vrnile.

Ella je hitro vstala, odšla v svojo sobo, zaklenila vrata za seboj in se vrgla na posteljo. Niti misliti ni mogla več. Besede »Lažnjivka in tatica!« so polnile vse njene misli. Hotela je umreti. Upala je. Čemu naj še živi? In če bi bila mrtva, ali se ne bi besede »Lažnjivka in tatica!« užgale v njene možgane z rdečimi, neizbrisljivimi črkami. Stori la je za nje najboljša — in James je ni razume! In po preteku vseh skupaj preživelih let jo imenuje lažnjivko in tatico . . . ?

Ura — cela večnost je minula. Soba je bila temna. Osamljena žena ni pazila na čas. Ležala je otrpnjena od nesreče, obraz skrit v blazine.

Nekdo je potrkal na duri. V začetku zamolklo, nalahko. Ella ni čula. Trkanje je postajalo vedno močnejše in nekdo je klical njeno ime.

»Ella, Ella! Pusti me notri, Ella!« Bil je glas njenega moža. Toda komaj ga je bilo spoznati, tako se je tresel in tako poln muke — in strahu se je glasil.

LISTEK.

V slabem času.

Bertram Atkero.

(Konec.)

Tekom naslednjih dni jo je preganjala misel na denar, kot kak hud sen. In dozdevalo se ji je, da njen soprog ni prej nikdar našel toliko prilike za pridobitev kapitala kot ravno sedaj in je moral vse opustiti, ker je pogrešal potrebno premoženje. Ni vedela, da je mr. Bassett radi tega pričel s temi pogostimi prilikami, ker je nameraval veliko žrtvovati. Človek brez kapitala je k temu bloj nagnjen, kot pa bogataš. Končno je pričel govoriti njen mož tako pogosto o čudežnih prilikah, potem katerih bo proti vlogi le petsto funtov dvignil neverjetno visoke vsote, da je začela sumiti, češ, da ve za njen prihranek. Polna bojzani in skrbi ga je opazovala in prišla do zaključka, ki je njen sum potrdil.

»Če bi imel petsto funtov, Ella, ali če bi jih mogel kje dobiti, bi jih mogel sprejemiti tekom enega meseca v desetisoč.« je rekel nekega večera.

Ona je pogledala skozi okno, čutila pa je, da je njegov pogled uprt na njo.

»Škoda,« je s težavo izgovorila.

Bil je to vzklik nepotrpežljivosti. Toda njen pogum je ostal trden in ni se okrenila.

»Je srečen slučaj, ki se prikaže le enkrat v življenju,« je nadaljeval nemoteno. »Veš mogoče ti, Ella, za koga, ki bi ta znesek posodil?«

Zmajala je z glavo.

»Ne, Jim,« je odgovorila komaj slišno.

»Ne nameravam izvedeti, da si morda ti od zneska za gospodinjstvo devala prihranke na stran?« je vprašal, napol prisiljeno smejoč se, napol osramočen.

Ona se je naredila, kot da ni slišala. On je vprašanje ponovil.

Videla je, da je prišel čas odločitve med bojaznijo pred onim nepričakovanim in med zaupanjem do svojega soproga in njegovo spretnostjo.

Z divjajočo hitrostjo so se križale v njej misli in spomini preživelega gorja so ji stali desetkrat pomnoženi pred očmi. Videti je bilo, kot bi gledala v bodočnost in bi videla nesrečo, ki jih čaka. Mislila je na svoje otroke, na svojega sina in hčere in vrtoglavo je stopila do odločitve.

Njen soprog je stal pred njo.

»Ne nameravam izvedeti, da si morda ti od zneska za gospodinjstvo devala prihranke na stran?« je ponovil v tretje.

Gledala mu je v oči, v katerih je prežal izraz, ki ga ni videla še nikdar prej. Bil je skoro sovraštvo.

»Ne, James,« je rekla s slabim glasom, »ničesar nisem prihranila!«

Srce ji je močno utripalo in roke so se ji tresle.

»Lažnjivka in tatica!« je zakričal mr. Bassett s plamenečimi očmi in njegov glas je donel surovo od jeze. »Ti misliš, da jaz ne vem. Toda jaz dobro vem. Uradnik Fortham mi je zadnjič izdal. Toda obdrži. Ali sem v letih najinega zakona ravnal s teboj tako slabo, da mi nočeš zaupati te nizke vsotice, ki si jo od gospodinjstva — svojim otrokom, meni ukradla! Vzdržal sem se, da bi te prosil zanjo . . . ti si mi jo odrekla. V kak namen pa misliš, da bi jo porabil?«

Od jeze in besnosti ni imel moči, da bi se vzdržal.

»To je . . . to je le za slučaj, če nas kaj zadene, Jim,« je jecljala. »Meni se gnjusi biti brez penja za silo. Bilo je določeno le za slučaj slabega časa. Ti veš, da se nisva ozirala na bodočnost.«

»Jaz sem dotični, ki te varuje slabega časa!« je kričal mož. »In zadnjičrat te vprašam: Ali mi hočeš dati vsoto?«

Gledala mu je naravnost v oči.

»Ne,« je odgovorila pogumno. »Nočem! Ti si špekulant . . . Umori me, ako hočeš. Kaj je na tem . . . Ranil si mi srce. Nisem lažnjivka, niti tatica! . . . Ljubila sem vedno tebe in otroke . . . Za vas sem to storila! Ne zase . . . Zgodilo se je za slučaj, da kdo od vas zbolil.«

Zakrila si je z rokama obraz in je pričela jokati, kot še nikdar v svojem življenju. Kot iz daljave je slišala, da so se vrata zaprla in da jo je njen mož pustil samo.

Da se ustanovi, da so zapisniki preiskovalnega sodnika napravljeni paralelno z zapisniki policije. Torej je bil preiskovalni sodnik pod sugestijo policije, ki je s svojo inkvizicijo prisilila mlade fante, da govore tako, kakor je ona hotela.

Državni pravdnik: Da, hoteli so streljati ljudi, kakor vrabce. (Smeh med zagovorniki.)

Predsednik: Preiskal bom predloge dr. Prebege in pozneje odgovoril na nje.

Nadaljuje se zaslišanje obtoženca Cvijiča.

Državni odvetnik začne izpraševati Cvijiča, ki mu jasno odgovarja in pobija vse navedbe obtožnice.

Državni pravdnik nadaljuje svoja vprašanja. Kakor hitro prične obtoženec odgovarjati, ga državni pravdnik prekine: Torej tako je bilo kakor je navedeno v obtožnici!

Zagovornik: Prosim gospod predsednik, da moja branjenca ne begate in le mu ne pretrgava beseda. (Mrmranje med zagovorniki.)

Obtoženec zahteva, da se prebere zapisnik njegove izpovedbe pred preiskovalnim sodnikom, iz katerega se bo razvidelo, da sta se on in Horvatin naravnost upirala atentatu.

Predsednik konstatira, da cel zapisnik mrgoli velikih protislovij.

Nato odvrne obtoženec, da se je mnogokaj preko njegove vednosti vmešalo v zapisnik.

Državni pravdnik: Kako to, da sedaj ublažujete vaše izpovedbe pred preiskovalnim sodnikom, ko se te popolnoma krijejo z onimi, ki so bile dane pred policijo?

Obtoženec Cvijič: Nasproti obtožnici se ne krijejo. Bil sem konfrontiran z mnogimi soobtoženci, ki so kasneje vse priklicali, ker so na policiji tako pritiskali nanje, da je bila groza.

Nato stavi zagovornik dr. Thaller na obtoženega nekatera vprašanja, iz katerih izhaja, da Cvijič ne zna streljati in še nikoli streljal ni, torej tudi ni mogel nameravati, da bi streljal.

Zagovornik: Kdaj ste bili aretirani?

Obtoženec: Ob enih ponoči 8. junja.

Zagovornik: Kako dolgo ste bili v policijskih zaporih?

Obtoženec: 14 dni.

Zagovornik: Kdo je vodil z Vami preiskavo na policiji?

Obtoženec: Namestnik državnega pravdnika Urbani in sam državni pravdnik Markovič. (Zgražanje med zagovorniki.)

Zagovornik: Kako dolgo ste bili zaslišavani?

Obtoženec: Od 8. ure zvečer do 3. ure zjutraj. (Zgražanje med občinstvom in zagovorniki.)

Zagovornik: Ali so se Vam spisanji zapisniki prečitali?

Obtoženec: Niso!

Zagovornik: Ali ste ugovarjali zapisnikom in ali so se ti ugovori uvaževali?

Obtoženec: Sem ugovarjal, a se ni uvaževalo.

Zagovornik: Ali Vam je Jukič zagrözil, da molčite?

Obtoženec: Da, rekel je, da, ako ga izdamo, homo priče brez glave. (Smeh v dvorani.)

Zagovornik: Ali je Jukič normalen človek kakor Vi?

Obtoženec: Ni. Nisem ga imel za blaznega, marveč za abnormalnega; iz raznih mest obtožnice pa se more pogneti, da je to abnormalen človek.

Zagovornik: Ali veste, da je Jukič pesnik?

Obtoženec: Ima cel koš pesmi.

Zagovornik: Dali jih bomo izvedencem, da jih prouče.

Obtoženec: Zmedene so njegove pesmi!

Zagovornik: Vi ste najstarejši sin? Ali ima Vaša mati od česa živeti?

Obtoženec: Ne vem!

Zagovornik: Dragi Cvijič, ne sramujte se. To Vam je le na čast, da s svojimi 15 leti vzdržujete svojo mater.

Nato stavi zagovornik Katušič na istega obtoženca nekaj vprašanj, s katerimi se pojasni neka nejasna mesta obtožnice.

Zagovornik dr. Prebeg izprašuje nato obtoženca glede duševnega stanja obtoženca Jukiča.

Dr. Prebeg: Včeraj ste govorili o neki stenjevaški republiki; kdo je imel biti »kralj« v tej republiki?

Obtoženec: Cuvaj! (Smeh v dvorani.)

Dr. Prebeg: Ali veste za Jukičevo ljubezen?

Obtoženec: Vem! Gospodična je iz Stenjeva.

Dr. Prebeg: To je zelo važno! Ali veste, da se je rogal Bubljuč in za kaj?

Obtoženec: Da! Imenoval ga je škofa in izpovednika, ker je bil član »Domagoja«.

Grozen dogodek z Jukičem.

Dr. Prebeg: Evo, ravnokar sem izvedel, da je Jukič v svoji celici grozno zdvijal. Priletela je skupaj cela straža in sam ječar je dal prinesiti prisilni jopič, v katerega so Jukiča oblekli, ga vrhutega še uklenili v verige in ga odvedli v samotno celico.

Razprava se prekine.

Predsednik prekine razpravo za četrte ure, da se stvar preišče.

(Med odmorom se podado v sodne zapore: predsednik razprave, podpredsednik sodnega stola dr. Košutič, preiskovalni sodnik Weimert, psihiatr in zagovornik dr. Prebeg.)

Po odmoru.

Po odmoru se dovede obtoženec Avgust Cesarec, 18 let star, rojen v Zagrebu, maturant, dosedaj nekaznovan.

Predsednik: Ali ste razumeli obtožnico?

Obtoženec: Sem.

Predsednik: Ste-li kriv?

Obtoženec: Nisem.

Dr. Prebeg: Prosim, da nam poveš, kaj je z Jukičem.

Predsednik: Jaz sem poklical izvedence, oni so ga pregledali in bodo podali svoje mnenje.

Dr. Prebeg: Jaz sem zadovoljen.

Obtoženi Cesarec nato obširno pripoveduje o dijaškem štrajku in prizna, da je napisal brošuro: »Dijaški štrajk in njegove posledice.« Bil je v sporazumu z akcijo dijaštva. Odločno pa se je protivil Jukičevi nameri po nje-

govem odhodu v Belgrad. Odločno se je protivil vsaki anarhistični akciji. Nikoli niso govorili ali se dogovarjali glede atentata. Imeli so enkrat samkrat dogovor, to pa radi sestavka brošure. Jukič je o atentatu govoril, a on ga je od tega odvrčal, ker da atentati nimajo nobenega zmisla, zanj pa bi bilo bolje, da bi se bavil z literaturo ne pa z anarhizmom. Ker pa Jukič ni hotel opustiti svojega namena, se je odločil, da pretrga z njim vsako zvezo.

Potem obtoženec obširno pripoveduje o svojem sestanku z dijakom zadrške gimnazije Alfirevičem, kateremu je takoj izrazil svoje mnenje, da se Jukič ne bo upal izvesti atentat. Peljal pa ga je k Jukiču, da bi se z njim pogovarjal, ker je sam moral iti v šolo. V nadaljnjem zaslišanju obtoženec opisuje dogodka na dan sv. Rešnjega Telesa, kako se je Jukič pripravljal, da izvede atentat, da pa po njegovi lastni izjavi za to ni našel prilike.

Predsednik mu pokaže neko fotografijo, v kateri obtoženi Cesarec spozna zadrškega dijaka Alfireviča. Obtoženec odgovarja na razna predsednikova vprašanja in dokazuje mnoge nedoslednosti in pomanjkljivosti obtožnice. Odločno zanikava, da bi bil kdaj Jukiču rekel, da je blebetavec in teoretik, da naj samega sebe ne zavaja, češ, da njegov atentat ne bo dal povoda za občo narodno revolucijo. Na Jukiča so zlasti delovali dogodki v mažarskem parlamentu, vsled katerih je še bolj občutil vso težo položaja na Hrvaškem. Nato obtoženec obširno dokazuje, da so nekatera mesta v obtožnici hotoma izprevržena, ker so ga v preiskavi silili, naj prizna ono, kar mu je sugeriral namestnik drž. pravdnika.

Za Jukiča pravi, da je zelo čuden stvor. Tako je enkrat rekel, da bo po atentatu po Savi v čolnu pobegnil v Srbijo. (Smeh v dvorani.)

Predsednik: Ve ste za časa procesije Sv. R. Telesa Jukiča spremljali, kar je znamenje, da ste odobravalii atentat.

Obtoženec: Zaboga, jaz sem slišal, da so tudi detektivi spremljali Jukiča, a ti vendar niso odobravalii atentata. (Smeh v dvorani.)

Predsednik: Kaj mislite o Jukiču?

Obtoženec: Da je silno nevrasteničen in ekscentričen človek, ki se nahaja pod vplivom raznih dogodkov.

Obtoženca nato izprašuje državni pravdnik.

Drž. pravdnik: Kako ste vi mislili o komisariatu?

Obtoženec: Saj vsak ve, da v Hrvaški ne teče med in mleko.

Drž. pravdnik: Kje pa teče?

Obtoženec: V deželi Kanaan. Jaz sem vedno zastopal mnenje, da brutalna sila ne bo porušila komisariata na Hrvaškem!

Drž. pravdnik: Kako pa?

Obtoženec: Zrušili ga bodo lastni zločini. (Veselo vznemirjenje v dvorani.) Da sem govoril proti komisariatu, je jasna stvar. Tudi jaz sem Hrvat, ki mi bije srce za domovino!

Zagovornik: Kako dolgo ste bili na policiji?

Obtoženec: En dan, potem so me oddali semkaj v zapore sodnega stola.

Zagovornik: Kako so vas zaslišavali?

Obtoženec: Vodili so me na policijo.

Zagovornik: Strašno! A kdo vas je zaslišaval?

Obtoženec: Namestnika državnega pravdnika Urbani in Kaurič, ki sta me silila, da govorim tako, kakor sta onadva hotela. (Zgražanje na zagovorniških klopeh.)

Obtoženec: Prosim dalje: Postopalo se je z mano naravnost grozno; vse, kar sem odločno zanikal, se je sprejelo v zapisnik kakor da sem priznal.

Zagovornik: Tako se spoštuje kazenski red.

Predsednik odreja polurni odmor.

Po odmoru. Koruptnost hrvaške policije.

Po odmoru naznani predsednik, da je k razpravi pristopil Izidor Borščak; ker se ima izjaviti le glede odškodnine za svojega ubitega sina redarja Petra Borščaka, ga bo danes zaslišal. Zasebni udeleženec Borščak zahteva 4000 K odškodnine.

Nato se dovede tretji obtoženec Dragutin Bubljuč, 16 let star, ki pobija vse navedbe obtožnice. Tekom zaslišanja je prišlo na dan, da je Bubljuč sodnik detektiva Mlinarića in da mu je policija potom tega ponudila 60 K nagrade, če preskrbi materiala proti obtožencem! Bubljuč je to ponudbo odločno odbil, nakar so ga zaprli in postavili pod obtožbo. (Senzacija v dvorani.)

Nato se je razprava odgodila na danes zjutraj ob osmih.

NOVI HRVAŠKI BAN?

»Zeit« poroča, da najbrže Cuvaj kmalu odstopi in da postane hrvaški ban grof Teodor Pejačević.

PRINC JURIJ BAVARSKI ZA ODPRAVO POSTAVE PROTI JEZUITOM NA BAVARSKEM.

V Monakovem so zborovali dne 31. m. bavarski državni svetniki. Ko so razpravljali o proračunu notranjega ministristva, je grof Törring Jetttenbach nastopil proti vladi, ker je izdala jezuitom prijazen odlok. Min. predsednik Hertling je zavračal Törringa, najodločneje je pa proti nasprotniku jezuitov nastopil vnuk našega cesarja Franca Jožefa I., princ Jurij, ki se je k seji nalašč pripeljal z avtomobilom iz Šla in se je takoj po seji odpeljal nazaj v Šla k svojemu staremu očetu, našemu vladarju. Princ Jurij je ostro grajal, ker je poklical grof Törring proti jezuitom celo Nemčijo na pomoč. Previsoko ceni princ samostojno Bavarsko, da bi potrebovala zaščite državne vlade. Odločno je princ Jurij zahteval, da naj se odpravi postava proti jezuitom.

ANGLEŽI IN NEMCI.

»Daily Express« poroča, da gradi Krupp že več mesecev novo nemško vojno brodogve, ki bo obstajalo iz devetih bojnih ladij, in sicer na račun Nemčije. Ladje bodo v 18 mesecih izdelane. List sodi, da bodo imeli Nemci leta 1914 že 38, Angleži pa najmanj 33, največ 41 vojnih ladij.

RUSI PROTI NORVEŽANOM.

Rusija namerava ob norveški meji pomnožiti posadko in obmejne postaje tako urediti, kakor so urejene ob avstrijski, nemški in ob ruski meji.

Mehanično je Ella vstala in odprla duri. Zunaj je stal bledega lica njen soprog. V svitu svetilke na stopnjicah je videla, da se mu ustnice tresejo. Postaral se je za več let.

»Kaj je?« je vzkliknila.

»Za Roy-a se gre. Pojdi doli,« je rekel.

»Roy!« V hipu je bilo pozabljeno njeno gorje v hipni, nerazrešljivi omotici, ki jo je povzročil izgovor imena njenega sina.

»Kaj se je zgodilo?«

»Pojdi doli,« je dejal nestrpno njen soprog. Medtem ko je dirjala po stopnjicah, si je površno uredila lase in planila v izbo, ki se je imenovala učilnica.

Tam je sedel ob mizi Roy, rumen kot vosek, z otrpnelim, napol blaznim pogledom. Njemu nasproti pa je tujec bobnal z nervoznimi prsti melodijo na mizno ploščo, kot bi hotel prikriti svojo zbežanost. Ella je spoznala v njem Stacey-ja, akcionarja in posredovalca realitet, šefa njenega sina.

Tu nekaj ni bilo v redu. Nekaj zelo hudega se je pripetilo. Šla je k Royu in mu položila roke na ramena. Ko se ga je mati dotaknila, se je izvil mladenci iz ustnic zagoneten glas: napol vzdih, napol vzklik sramu.

»Kaj se je zgodilo, mr. Stacey?« je vprašala lahno, ker ji je od tesnobe odpovedal glas.

Stacey, mož z razoranim licem, kot kdo, ki je doživel veliko razočaranj in se je moral za svoi uspeh trdo bojevati,

je občutil pri pogledu matere globok nemir.

»Mrs. Bassett,« je pričel nervozno, »mrs. Bassett, verjemite mi, da bi mi bilo ljubše, ko bi mi ne bilo treba obiskati vas danes. Tudi jaz imam otroke — in vem, kaka skrb je to. Toda poro-

»Moja žena!« je rekel. Trenutek sta je ogoljufal. Seveda je bilo od mene naplačno, da sem mu toliko zaupal. Resnica je,« je izblebetal, »da mi je ukradel skoro tristo funtov šterlingov in izgubiti jih ne morem.«

Roy je odmaknil svoje rame iz materinih rok.

»Ne dotakni se me, mati!« je zaklical in bilo je kot vzklik lastnega zaničevanja. Glava mu je padla na prekrižane roke.

Stacey je vstal s svojega sedeža, bled in vznemirjen.

»Vem, kaka vsota je to za vas in njegovega očeta, mrs. Bassett,« je rekel. »Lahko se postavim na vaše stališče. Tudi jaz imam sina. Nočem biti krut. Nasprotno. Mrs. Bassett, vi mi podpišite ček za dvesto in petdeset funtov in s tem bi bila stvar urejena. Jaz bi se odločil dati vam odloga, toda denar je lastnega mojih klientov, ne moja. Da Roy-a kaznujete, to prepustim vam. Bilo je le dejanje neizkušnega, to vem — saj ni izrežan iz lesa defraudantov. To ga bo poučilo.«

Najbrže je bila stvar Stacey-u mučna in želel je, da bi bila rešena, kolikor hitro mogoče.

Mr. Bassett se je ozrl na svojo soprogo in nikoli ni pozabila tega pogleda, polnega smrtnega strahu.

»Ella,« je rekel hripavo, »Ella!« Zmajal je z glavo.

Razumela je. On ni imel denarja. Njegove porogljive besede pred komaj dvema urama so ji zvenele v ušesih.

»Previdnost. Jaz sem vaša previdnost, ki vas varuje slabih časov,« je rekel in sedaj, ko je bilo treba njegove pomoči, sedaj so mu odpovedala sredstva.

Bil je to najgrenkejši trenutek njegovega življenja. To je vedela in skrb in sočutje zanj sta se oglašala v njenem srcu.

Hitro je šla k svoji pisalni mizi, vzela iz predala čekovno knjižico in pisala z mrzlično hitrostjo. Nato je izročila mr. Stacey-u en ček.

»Vi ste dober človek,« je rekla pristopno. »V nekaj dneh pridem, da se vam zahvalim. Le sedaj ne. V tem trenutku ne.«

Njen glas je opešal.

Stacey je razumel in z nekaterimi besedami sočutja in obžalovanja je zapustil hišo.

Ella Bassett je bila s svojim soprogom in svojim sinom sama. V svojem težkem osramočenju in neprenesljivem ponižanju sta potrebovala oba, prvi matere, drugi svoje soproge, kot še nikdar preje.

Gledala je oba. Svojega soproga ob oknu. Razbita je bila njegova ponosna

zavest samega sebe; v se utopljen, samega sebe zaničujoč je imel glavo obrnjeno v stran. Svojega sina, ki je še vedno ves otrpnel sedel pri mizi. Nek mehak izraz se je blesketal v njenem očesu in preko njenih potez je šlo neko čarobno svetlikanje. Vprašanje, na kateri strani je pravica, na kateri krivica, je bilo med njimi hitro rešeno. Ono »nepričakovano« jih je zadelo, izvršilo svoje najhujše delo in je zopet odšlo. Sedaj ni preostajalo drugega, kot odpustiti ter življenje, podprto od izkušnji, znova pričeti.

Približala se je soprogu.

»Jim,« je šepetala, »sedaj je zopet vse dobro.«

»Bog mi odpusti, imenoval sem te . . .« je zaklical obrnjen v stran.

»Zasluzim . . . zaslužim . . .«

V njegovem obrazu je nekaj delovalo in naenkrat je slišala glas — jok moža.

»Jim,« ga je tolažila oplašena. »Nikar! Odpušam ti!« Obe roki je oklenila krog njegovega vratu. Lahno, skoraj čast izkazujoč ji, se je sklonil k njej in jo poljubil.

»Moja žena!« je rekel. Trentek sta ostala v zbegu, nato sta se obrnila k svojemu zbeganemu sinu.

Pretekla je preteklost, na njej se ni dalo ničesar izpremeniti. Ostala jim je pa bodočnost, upanja polna. In če se je Ella, po vzvišenem obojestranskem pojasnilu, ozrla v najnovejšo preteklost, se je pomešala v ta čut hvaležnost za sedanjost.

UPOR V TURKESTANU.

O upor sapijev v Turkestanu se še poroča: Dne 14. julija 1912 so se spopadli sapiji 1. in 4. bataljona. Streljali so celo iz revolverjev. Neki poročnik se je vrgel s sabljo med vojake, da jih pomiri, a je obležal nevarno ranjen desetkrat z bajoneti preboden. Vojaki so nato napadli še ostale častnike, ki so jih mirili. Enega štabnega častnika so vojaki dobesedno razsekali in ga oropali, smrtno ranili nekega poročnika, enega poročnika in enega podčastnika pa usmrtili. Sodijo, da je bil napad na častnike skrbno pripravljen in da so se vojaki le navidezno pretepali.

V MEHIKI SE VEDNO NI MIRU.

Zedinjene države so naznanile vođitelju mehikanskih vstašev, da če z napadi na Američane ne preneha, bo ameriška vlada prisiljena nastopiti proti njemu.

Štajerske novice.

š **Prekrasne Slomškove razglednice**, umetniško izvršene v treh barvah, se naročajo samo pri »Slovenski Straži« v Ljubljani. Cena posamezni razglednici 10 vin., trgovci in društva dobe znaten popust.

š **Politični shod v žetalah pri Rogatcu.** Dne 28. julija se je vršil v žetalški stari šoli dobro obiskan političen shod, na katerem je poročal poslanec dr. Jankovič o razmerah v štajerskem deželnem zboru in o delovanju poslancev v državnem zboru. V deželnem zboru še gospodari vedno obstrukcija poslancev S. K. Z., ker naduti nemškonalni poslanci nočejo slovenskemu ljudstvu dovoliti niti najvitalnejših političnih in gospodarskih zahtev. Dr. Jankovič ima upanje, da se bodo Nemci menda le izpametovali in izpolnili zahteve Slovencev, sicer tudi v prihodnjem zasedanju deželni zbor ne bo deloval. (Poslušalci mu burno odobravajo in kličejo: Če treba, le obstruirajte dalje! Mi volilci smo vsi za vami!) Poslanec zavrača poleg drugih laži laž nemškutarških in liberalnih listov, češ da vlada med slovenskimi poslanci neko nesoglasje, ter javno zatrjuje, da med poslanci S. K. Z. v Gradcu v nobenem političnem vprašanju ni najmanjšega nesoglasja. Ravnotako trdna je edinost vseh poslancev v Slovensko-hrvaškem klubu na Dunaju. Obsirno je g. poslanec poročal o zadnjem zasedanju državnega zbora na Dunaju ter govoril o novi brambni postavi, o hudobnih nakanah svobodomiselcev, ki hočejo zaneti v Avstriji kulturni boj, o raznih davkih, podporah itd. Posebno zanimiva, pa žalostna, je bila zgodovina o podpori vsled lanskoletne suše v rogaškem okraju. Ravno rogaški okraj je najbolj hribovit in je vsled suše najbolj trpel; v ministrstvo pa je nekdo poročal, da tu ni bilo suše (boljše bi bilo, da bi je res ne bilo) in da ta okraj ne potrebuje nobene podpore. In celo graška »Tagespost« je prinesla v zadnjem času lažljivo in zlobno poročilo, da je v rogaškem okraju bila suša samo zato, ker jo poslanec Jankovič želi. Ljudstvo se je zgražalo nad tako brezvestno hudobnostjo in lažljivostjo. Dr. Jankoviču pa se imamo zahvaliti, da se je zavzela stvar glede podpore po suši in toči v rogaškem okraju zopet spravila v pravi tir in bode ljudstvo dobilo v kratkem zaostalo podporo. Druga, za naše kraje posebno presenetljiva novica je bila vest, da ogrska vlada hoče železnično zvezo z Ormožem, Vinico in Zagrebom in da hoče na ta način odvrniti promet nameravane železnice Aspang—Radgona—Ptuj—Rogašec—Brežice—Spljit na Ogrsko, oziroma Hrvaško. (Klicij: Teža naša avstrijska vlada ne sme dovoliti. Poslanci, varujte naše in avstrijske koristi!) Soglasno so bile na predlog g. kaplana J. Krajnc sprejete sledeče resolucije: 1. Razglasilo se je, da želi hrvaška, oziroma madžarska vlada železnico od Vinice čez Dravo v Ormož. Načrt za železniški most se je baje že odposlal avstrijski vladi v odobrenje. Ker bi na ta način madžarska vlada ves promet od nameravane proge Dunaj—Aspang—Radgona—Ptuj in odtod Rogatec—Brežice—Spljit odvrnila na proga Ormož—Vinica—Zagreb, volilci, zbrani na političnem shodu v žetalah, protestiramo proti tej novi nakani madžarske vlade in odločno zahtevamo, da avstrijska vlada čuva koristi štajerske in s tem cele Avstrije. 2. Ker sedanji živinozdravnik za rogaški okraj ne razume slovensko, torej ne razume on ljudstva, ljudstvo pa ne njega, zato zahtevamo od deželne vlade, naj nam nastavi živinozdravnika, ki bo razumel slovensko. 3. Zborovalci iz žetalske župnije prosijo slavni okrajni zastop v Rogatcu, naj prevzame občinske ceste iz Siteža v žetale, iz Stoperc čez Čermoziše v žetale in iz žetal čez Varvaselo do hrvaške meje v svojo oskrbo in izvrši zidanje teh prepotrebni cest. 4. Zborovalci izrekajo svojemu poslancu dr. Jankoviču kakor vsem drugim državnim in deželnim poslancem S. K. Z. zahvalo za njihov trud ter jim izražajo popolno zaupanje. — Po dvehurnem zborovanju je bil shod zaključen.

š **Iz Ormoža.** Malo uradnikov biva med našim ljudstvom, ki bi svojo službo

opravljali s tako vnemo in bi imeli med ljudstvom tako zaupanje, kakor gosp. Ivan Rojs, stražmojster v Ormožu. Kakor so ormoški nemškutarji svoj čas neprenehoma ruvali proti obče priljubljenemu dež. sod. svetniku g. dr. Preskarju, tako so pozikovali svojo srečo proti g. Ivanu Rojsu. Različni napadi po nemškutarških časopisih in brezvestne denunciacije so orožje, s katerim se zahrbtno ubija poštenjaka. Da se odzovejo svoji dolžnosti, zbrali so se dne 14. julija t. l. župani vseh občin (razun Ormoža), ki spadajo pod okrožje orožniške postaje v Ormožu, ter so soglasno sprejeli sledečo resolucijo: Uvažujoč, s kako brezprimerno marljivostjo in natančnostjo je opravljal stražmojster g. Ivan Rojs za časa bivanja v Ormožu svojo službo, obsojajo zbrani župani občin Frankovci, Hardek, Hum, Pušinci, Litmerk, Sardinje, Veličane in Runeč neosnovano gonjo, katera se je od gotove strani uprizorila proti njemu ter izražajo vročo željo, da se mu zdravje prav kmalu okrepi ter se vrne v najkrajšem času v Ormož v svojo službo. Ormož, dne 14. julija 1912. Franc Serman m. p., Franc Paulinič m. p., Mihael Školiber m. p., Anton Habjanič m. p., Jožef Habjanič m. p., Jožef Vaupotič m. p., Franc Hanželič m. p., V. Habjanič m. p.

š **Duhovniške vesti s štajerskega.** Č. g. p. Ciprijan Napast, bivši frančiškanski kapelan v Mariboru, se je vrnil te dni iz Rima, kjer na frančiškanskem višem kolegiju študira za profesorja bogoslovja. — Č. g. p. Hadrijan Kokol, ki je študiral na univerzi v Friburgu v Švici, je imenovan za lektorja v Gorici. — Č. g. p. Filipu Beniciju Percu, ravnatelju štajerskega III. reda v Mariboru, se je v graški bolnici usmiljenih bratov, kjer je prestal dve nevarni operaciji, že na bolje obrnilo. — V dobrnskih toplicah se zdravi č. g. M. Petelinšek, meščanski katehet v Mariboru. — Nanovo so nastavljeni sledeči č. g. g. bogoslovci-presbiterji: Ivan Čilenšek za II. kapelana pri Sv. Juriju ob Ščavnici, Časl Franc za kapelana pri Sv. Miklavžu pri Veliki Nedelji.

š **Neverjetno!** V področju mariborskega okrajnega finančnega ravnateljstva letos silovito pritiskajo kmete radi osebno-dohodninskega davka. Pisu teh vrstic se je te dni pritožil nek kmet, ki je že nad leto dni dolžan obresti pri posojilnici in jih še ne more plačati, dolžan zemljiški davek in druge pristojbine, a nič ne pomaža, davkarija hoče tudi od njega imeti neprimerno visok osebno-dohodninski davek. Noben rekurz, naj je še tako dobro podprt z dejstvi, ne pomaža, še odgovora ti ne dajo. Tu bo treba nekaj ukreniti, da se ne bo naše ljudi tako pritiskalo.

š **Kap je zadel** v Selnici ob Dravi dne 31. julija 1912 zjutraj posestnika Franca Sagaj. Rajni je bil brat kapelana v Laškem trgu č. g. Marka Sagaj. Pokoj njegovi duši!

š **Za mladeniško slavnost**, ki se vrši v nedeljo, 4. avgusta, pri Sv. Tomažu pri Ormožu, se vrše velike priprave. Iz vseh župnij celega okraja naznanja mladina in odrastli svoj prihod. Okrajno glavarstvo je na posredovanje naših poslancev odgovorilo, da se shod lahko vrši. Somišljenike pozivamo, da agitirajo za obilno udeležbo.

š **Štajerski Slovenci na Brezje.** Do večeraj, 31. julija popoldne, se je oglasilo že nad 1700 romarjev, ki se bodo v ponedeljek, 5. avgusta zjutraj, odpeljali iz Celja k Mariji Pomagaj na Brezje. Najbrž jih bo do konca tedna 2000. Več pa jih romarski odbor ne more sprejeti.

š **Vsled ljubosumnosti.** Ko se je enega zadnjih večerov vračal živinski trgovec Karl Štritof s svojo izvoljenko Marijo Ostrelj iz Brezic proti domu, sta ga na cesti blizu vasi Zverinjak napadla vsled ljubosumnosti dva fanta. Štritof pa je zbežal in pustil Ostreljevo samo, da sta jo napadala s poleni pretepala ter jo tako hudo poškodovala, da je brez zavestj obležala na cesti. Napadalca sta nato zopet izginila v temno noč.

š **Strela.** Iz šoštanja poročajo: V torek zvečer ob kakih pol desetih je strela udarila v Srebotnikov kozolec v Družmirju in ga upepelila z vsemi pridelki vred.

š **Razpisano je** v št. Janžu pri Spod. Dravogradu na trirazredni ljudski šoli (III. krajevni razred) definitivno mesto učiteljice. Prošnje do 25. avgusta t. l.

š **Pri kopanju utonila.** V Ptujju je v Dravi pri kopanju utonila šivilja Marija Mikša. Brat, kateri je hitel sestri na pomoč, se je komaj rešil zopet iz valov. Trupla vtopljenke še niso našli.

š **Nesreče vsled avtomobilov.** Od avtomobila je bila usmrčena pri Veliki Nedelji pri Ptujju te dni neka ženska, katera je bila takoj mrtva. Dotični avtomobil je dirjal, ne meneč se dalje za nesrečo, proti Ptujju, kjer ga je pa policija ustavila. — V Ptujju so se vsled avtomobila splašili konji neki Tereziji Krajnc ter zdirjali z vozom. Krajnc je padla z voza ter dobila tako hude poškodbe, da so jo morali spraviti v bolnišnico.

Koroške novice.

k **Slovenski delavci in delavke iz Celovca in okolice!** Jugoslovanska Strokovna Zveza v Ljubljani priredi v soboto, dne 3. avgusta 1912 ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela »Trabesinger« dela vsi shod. Ustanovila se bo skupina »Celovec« Jugoslovanske Strokovne Zveze. Pride gosp. državni poslanec Gostinčar iz Ljubljane. — Slovenski delavci in delavke, agitirajte za udeležbo! Pripravljalni odbor.

k **Celovec.** Vse celovške Slovence in Slovenke uljudno vabimo na vrtno veselico, katero priredi I. koroško tamburaško društvo »Bisernica« v Celovcu v nedeljo, dne 11. avgusta t. l. v vseh prostorih hotela Trabesinger. — Na sporedu so: Ena šaloigra, šaljivi kupleti, petje, kegljanje, streljanje na dobitke, turška kavarna, kuhana polenta, slaščičarna, vinarna, županski urad, koriandoli, konfeti. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v pokritih prostorih. Začetek ob 3. uri popoldne. Z veselico je združena tudi odhodnica vjakov-novincev. Vstopnina 30 vinarjev; za vojake 20 vin. Kdor se hoče zabavati, naj pride, ne bo mu žal. Za dobro jed in pijačo je preskrbljeno, kot vedno; torej na svidenje!

Dnevne novice.

+ **Za Slomškovo proslavo.** Opozarjamo vsa naša društva in organizacije, da dobe vse podrobnosti za Slomškovo proslavo lahko v pisarni »Slovenske Straže« v Ljubljani. Na razpolago so govori, deklamacije, prizori in tudi nova slavnostna kantata Foersterja, ki je eden najlepših slovenskih moških zborov. Kjerkoli imate moški zbor, naučite se te slovenske bojne pesmi, ki se lahko rabi tudi pri vsaki drugi priliki. Cena partituri je 2 K. »Slovenska Straža« je poslala na svoje podružnice in nekatera druga društva okrožnice. K tem okrožnicam še priporočamo, naj bi zbori imeli na sporedu tudi lepi Vodopivčev mešani zbor »Slovenski Stražic«. Cena posameznim glasovom je 20 vinarjev, ter se dobe pri »Slovenski Straži«. — **Ravnokar je izšel za Slomškovo proslavo tudi prekrasen dramatični prizor »Veseli god«**, ki je ves prepleten z globokimi nauki Slomškovimi in je biser v literaturi narodno - verske vzgoje ljudstva. **Vsako večje društvo naj bi si naročilo ta prizor, se ga dobro naučilo in predstavljalo!** Prizor je pripraven za vsak oder, tudi za oder na prostem. V prizoru nastopajo Blaže, Nežica, oče, mati, učitelj, duhovnik, tujec in zbor (narod). Prizor s posameznimi tiskanimi vlogami za vseh sedem nastopajočih oseb velja skupno 2 K 80 vin., torej pride za vsako nastopajočo osebo samo 40 vin., mnogo ceneje kot bi se pa vloge prepisovale. Naročila na »Slovensko Stražo«. — Slomškove razglednice v treh barvah, umetniško izvršene so tudi v zalogi »Slovenske Straže«. **Naj bi ne bilo kraja na Slovenskem, ki bi se letos ne pridružil Slomškovi proslavi!**

+ **Evharistični shod in šole na Kranjskem.** C. kr. ministrstvo za bogočastje in uk je z odlokom z dne 5. julija t. l., št. 22.835, pooblastilo c. kr. deželni šolski svet, da sme dovoliti vsem učnim močem, ki bi se udeležile evharističnega kongresa na Dunaju, za to potrebni dopust, oziroma da pomakne začetek šolskega pouka do 18. septembra, ker se sicer pričinja sredi septembra. Vse tozadevne prošnje naj se po predpisnem potu pravočasno predložijo c. kr. dež. šolskemu svetu.

+ **Kanonično umeščena** sta bila danes č. g. g. Martin Pečarič, kaplan na Krki, na župnijo Podkraj, Martin Štular, prefekt v zavodu sv. Stanislava v St. Vidu nad Ljubljano, na novo ustanovljeno župnijo Trboje.

+ **Dr. Tavčar pa »klerikalne interese«** »Slov. Narod« se jezi, ker se je pri deželnem odboru oglasila deputacija z željo, naj bi se Spodnja Šiška priklopila Ljubljani. »Slov. Narod« pravi, da so to »klerikalni interesi«. Mi se pa dobro spominjamo, da še ni dolgo tega, ko je dr. Tavčar na nekem shodu izrazil željo in upanje, da se Sp. Šiška kmalu priklopi Ljubljani. Deželni odbor bi izvršil torej le dr. Tavčarjevo željo, ako bi kmalu izvršil priklopitev Spodnje Šiške Ljubljani.

+ **Proces propada liberalizma** lepo opisuje današnji »Dan« v nekem dopisu iz Radovljice, v katerem beremo: »Da najdemo vzroke škandalozno maloštevilnega obiska naše zadnje sokolske veselice, oziroma se po vrstah našega naprednjaštva. Mestna občina je padla v roke klerikalcev, ker so vzornoprednjaki bivših dni volili klerikalno. Stara vsakdanja historija. Toda človek ne zameri že toliko uskokom kot hinavcem. Imamo cvetove duševnih poljan,

hodi v napredno gostilno, če ni obično, se še celo priduša nad svojim svobodomiselstvom, hodi prihuljeno v cerkev, da bi ga kdo ne videl in se kaže v cerkvi, da bi ga kdo videl, izogiba se sokolskih veselice in se krivi pred našim Martinom — kaplanom. Vodstvo napredne stranke je v tako slabotnih in neodločilnih rokah, da ga obdolžujemo kot glavnega krivca porazov in malodušnosti kot se je pokazala zadnja nedeljo. V teh razmerah je tudi deželnozborni mandat izgubljen. In »prava« naša napredna inteligenca? S pravovernostjo se deloma lahko baha le še takozvana kričaška ali frakarska klika. Ne kdor je faktično demokratičen, kdor dela smoteno, oni ni pravi »naš človek«. Kdor zna psovati kot »izobraženec«, se izogiblje priprostih ljudi, zvest tovariš pri krokih, on je »inteligent« njih kakovosti! Za veselico so izdali parolo: Ne udeležimo se je! Vzrok: Nekaj jih je sprtih s tem ali onim Sokolom. Bratje v kričaštvu! Vi poderete več kot nasprotniki, in vi »salonski« Sokoli niste napredni. To je sodba občinstva! — Odra sličica!

+ **Jubilej.** Iz Novega mesta: Včeraj, 31. julija, je preč. g. kanonik Franc Povše popolnoma čil in čvrst stopil v šestdeseto leto mašništva. Daj Bog, da bi gospod kanonik ravno tako čil in čvrst končal svoje šestdeseto leto mašništva. Iskreno častitamo!

+ **Nima sreče** pristaš S. L. S., ki iz kakršnihkoli vzrokov začenja zoper lastno stranko zabavljati. Ne vpoštevajo ga ne bivši somišljeniki ne nasprotniki. To mora izkušati zdaj tudi pl. Šuklje. Današnji »Dan« pravi: »Znano je, da se pl. Šuklje za svoje volilce že prej ni nič brigal, ko je bil še aktivni poslanec v državnem in deželnem zboru; sedaj pa, ko ni več odvisen od svojih bivših volilcev, pa dela in propagira javno ideje, ki so direktno v škodo bivšim njegovim volilcem.« — Liberalni list sicer dela v enem oziru pl. Šukljetu krivico, a mi nismo poklicani ga braniti. Navajamo te besede le v dokaz resnice, ki smo jo uvodoma izrekli.

+ **Gotovo mero spodobnosti** bi se od slovenskega dnevnika pač smelo zahtevati. List, ki izhaja v »Učiteljski tiskarni« pa misli, da si bo mogel počlo število svojih naročnikov s tem povečati, da kar mogoče neotesano zabavlja spodje, da se norčujejo iz hrvaških sramotilne priimke, kakor se sicer ne čujejo v omikanih krogih. »Farovski svinjaki«, »kmečki froht«, »klerikalni sleparji« so nekaj navadnega in vsakdanjega. Celo tako daleč gredo ti gospodje, da se norčujejo in hrvaških akademikov in dijakov, ki so prišli na katoliški dijaški kongres v Ljubljani. Dozdaj ni bila navada, da bi slovenski listi sramotili slovanskih gostov, naj so te ali one stranke, zdaj so jo pa vpegljali liberalni mladini, menda zato, da vsemu slovanskemu svetu pokažejo kakovost slovenske napredne kulture. Sicer liberalci s tako žurnalistiklo in svoji stranki škodujejo, nam pa koristijo, trpi pa ugled časnikaštva, ki ima menda tudi vzgojno nalogo. Est modus in rebus. Menda se da politični in kulturni boj med Slovenci vendarle bojevati v boljšem okusom in lepšim orožjem.

+ **Letošnjih končnih vaj 3. armadnega zbora** se udeležijo, kakor poročajo, tudi predstonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand. Nadalje se jih udeležijo prejšnji načelnik generalnega štaba baron Conrad pl. Hötendorf, vojni minister pl. Auffenberg in brambni minister pl. Georgi. Vadili bodo od 31. avgusta do 3. septembra, in sicer bosta pehotni diviziji št. 28 (Ljubljana) in deželnohrvaška divizija št. 22 (Gradec), ki se jih udeležita, tako močni, kakor v vojski s celo vojno pripravo in zavodi. Take vaje so v Rusiji, Nemčiji in v Franciji zelo navadne, v naši državi so pa prve. Kje da bodo vadili, še ni gotovo, a kakor sklepamo iz povelj glede na vaje v polkih in v brigadah, se bo vadilo kakor v vojski najbrže na Notranjskem.

+ **Kaj je Jukič?** »Slovenski Narod« bo danes menda pomirjen. V razpravi proti Jukiču se je namreč dognalo, da se je Jukič dijak Bubiču rogal, ker je bil ta član katoliškega akademičnega društva »Domagoj« in ga je zavoljo tega imenoval »škofa« in »izpovednika«. To le potrjuje itak že znano dejstvo, da Jukič ni »klerikalca«, ampak član liberalne struje pravške mladine, ki pa ni nobena strankina institucija. Sicer pa razprava čedalje bolj jasno kaže, da leži vsa resnična krivda edinole na Jukiču, ki pa ni zdrave pameti. Morebiti bo »Narod« zdaj uvidel, da so namigavanja, s katerimi je on začel, vse kaj drugega kakor lepa in da si z njimi ni nobenih zaslug stekel.

— **Glavni vojaški nabor** se bo letos vršil za sodnijski okraj Ljubljana v Ljubljani v Mestnem domu na cesarja Jožefa trgu in za sodnijski okraj Vrhnika na Vrhniki pri Jurcatu za vse leta 1889, 1890 in 1891 rojene mladence, in sicer: 14. avgusta z začetkom

: **Naročajte „Slovenca“.** :

ob pol 8. uri zjutraj: Vič, Spod. Siška, D. M. v Polju, Tomišelj, Log, Sntarje, Vrbljene, Ježica, Smartno. 16. avgusta: Zg. Siška, Dobrunje, Grosuplje, Slivnica, Rudnik, Pijava, Gorica, Moste, Podgorice, Iškava, Medvode. 17. avgusta: Brezovica, Dobrova, Št. Vid, Iškalo, Zelimlje, Št. Jurij, Račna, Černuče, Studenec, Liplenje. 19. avgusta: Polhov gradec, Št. Jošt, Borovnica, Preserje in Črni vrh. 20. avgusta: Vrhnika in Horjul. K naboru mora priti vsak stavljenec, če je dobil vabilo ali ne.

— **Vaje terezijanskih vojaških akademikov na jugu.** Tretji letnik terezijanske vojaške akademije se 1. t. m. odpelje čez Celovec v Trst, iz Trsta v Kotor, Trebinje, Mostar, Dubrovnik, Split in v Pulj. V Dunajsko Novo mesto se vrnejo vojaški akademiki dne 14. avgusta.

— **Svedrovci v Postojni.** Nositelji laške kulture so prenesli svoje »delovanje« iz Trsta na Notranjsko. Včeraj, 31. julija so vlomili v Postojni v hišo gospe Čeferinove ob glavni državni cesti. V hiši ima gospa Čeferinova znano dobro gostilno »Pri drevoredu«. Vlomilci so šli skozi glavni vhod in dve gostilniški sobi v plog nahajajočo se trgovino, kjer je tudi loterija. Ondi so navrtali železno blagajno tako, da je bilo mogoče s škarjami doseči notranjost blagajne. »Delati« so morali približno eno uro. Domači sin gospe Čeferinove in zasiljal šum in ozriš se skozi okno tudi zapazil sumljive osebe v hiši. Vsled tega je klical na pomoč. Vlomilci — kakor se je dognalo — po številu 6 — so jo nato odkurili po cesti proti št. Petru. Poprej pa je menda njihov vodja oddal na sina gospe Čeferinove tri strele, ki ga pa k sreči niso zadeli. V prodajalni so v naglici pustili vlomilna orodja, dva svileni robca in ostanke cigarete, ki so jih pušili med »delom«. Takoj so bile po železniškem telefonu obveščene sosednje orožniške postaje, predvsem ona v št. Petru. In res je orožniški postajevodja iz št. Petra kmalu na to — vlom se je vršil že proti jutru in je padel prvi strel ob pol treh — srečal voz s šestimi osebami, ki so na poziv izjavili, da so kosci, takoj nato pa se razkropili na vse strani. Postajevodja je mogel prijeti in vkleniti le enega vlomilca, katerega je dovedel v Postojno že okrog pol 8. ure zjutraj. Popoldne so pripeljali še enega; z vlakom, ki dohaja v Postojno malo pred 5. uro popoldne, pa je privedel orožni stražmojster še dva zločinca, ki so ju dobili že blizu Reke. Eden izmed njih je menda Francoz, dva Laha, trije — gotovo od laške mularije — pa razumejo baje tudi slovensko.

— **Za ribniško dekanijo** se bo vršila konferenca pod predsedstvom g. knezškofa v torek, dne 6. avgusta, ob 10. uri v Ribnici.

— **Velik požar v Drenovcu pri Vinici.** V nedeljo, 28. julija, med večernicami je izbruhnil v Drenovcu velik požar. Ogenj je nastal pri posestniku Lovrinu, baje zopet povzročena po otrocih. Ogenj se je vsled suše silno hitro širil po vasi. Pihal je tudi hud veter, ki je skoraj onemogočil, da bi ogenj omejili kljub napornemu delu izurjene viniške in mlade dragatuške požarne brambe. Javno pohvalo zaslužiti tudi c. kr. orožništvo na Vinici pod vodstvom gosp. stražmojstra Telbana, domače in hrvaško ljudstvo. Prebivalci vasi, ki so bili ravno pri večernicah, so bili silno zbežani, posebno ker je to že drugi slučaj nesreče v letošnjem letu. Pogorelo je šest hiš z vsemi gospodarskimi poslopji, obleko, žitom in senom ter šest glav goveje živine, 16 glav ovac in 3 prešiči. Dve hiši ste pa močno obžgani. Posestnik Lovrin se je tudi močno na vratu in roki opeknel, ko je hotel iz hleva rešiti živino. Škoda cenijo na 80.000 kron, a je še bolj občutna, ker so bili ljudje za male vsote zavarovani. Beda je velika, pomoč neizogibno potrebna. Ogroženo je bilo tudi pol kilometra oddaljeno selo Ogulin, kjer se je baje že vnelo, a je bilo le s težavo pogášeno.

Primorske vesti.

p **Poroka.** V Komnu se je dne 29. julija poročila gospica Ančka Kotnikova, hčerka c. kr. notarja, z gospodom dr. Oskarjem Benda, učiteljem na c. kr. državni višji realki v Trstu. — Gosp. dr. Benda je prošil c. kr. naučno ministrstvo za premeščenje v Karlin in ministrstvo je ugodilo prošnji ter ga premeštilo z bodočim šolskim letom na tamošnjo c. kr. državno realko.

p **K avtomobilski nesreči pri Ogleju.** O tem se še poroča: Na avtomobilu, ki je last Aleksandra Ciardi, upravitelja posestev rodbine Bonaparte v Villa Vicentina, je sedela njegova soproga Silvia Ciardi, njun sin Renzo, star 9 let, hčerka Sandrina in pestunja. Ubit je sinček, sofer, 22 letni Albin Vittori, je težko ranjen, gospa, pestunja in punčka pa nepoškodovani.

p **Velegoljufija.** »Julija Franca Bernharda Huberta Drost von Vischering Koburg Gotha«, kakor se imenuje znani sle-

par, ki so ga nedavno v Trstu vjeli, so prepeljali v Celovec, kjer se ima vršiti proti njemu obravnava zaradi goljufije.

† Kardinal Fischer.

Predvčerajšnjim je umrl v Kolinu kardinal Fischer v visoki starosti.

Rajnik, ki je bil izborni teolog, fin govornik in spreten diplomat, ima za razvoj katoliške misli v Nemčiji velike zasluge.

Posebno važno vlogo pa je igral umrli kardinal v zadnjih letih. Obenem s cerkveno akcijo proti modernizmu, ki ga je Sveti Oče v kali zatl in tako preprečil naravnost razvoj velike herezije, se je v nekaterih krogih začela akcija proti centru, parlamentarnemu zastopstvu nemških katoličanov, in nekateri so centrom naravnost in po krivici dolžili modernizma. To gibanje bi bilo lahko imela za nemške katoličane usodne posledice, ako bi se ne bil za centrom zavzel nemški episkopat, pred vsem pa rajni kardinal Fischer. Bil je v Rimu in se tam po primernih pojasnilih prepričal, da nima Sveta Stolica kot taka proti centru in njegovi dose-danji obliki ter delovanju ničesar. V Nemčiji so se pa tudi zjedini na to, da mora centrom v interesu katolikov ostati slejkoprej politična in ne konfesionalna stranka in v političnem oziru popolnoma neodvisna, s čimer se je sicer tudi že Leo XIII. vseskozi strinjal, saj je stališče katoličanov v nemški državi popolnoma drugačno kakor drugod. Spor zaradi značaja centra je hvalabogu utihnil. Velike zasluge za to ima ravno kardinal Fischer.

Spor radi delavske strokovne organizacije pa je bil nekoliko hujši. Tudi tu je rajni večkrat vmes posegel, celo s pastirskim pismom, v katerem je sijajno branil pravovernost in zvestobo nemških katoličanov. Sveta Stolica sama se oficijelno in peremptorično tudi še do danes ni izjavila, ali je sedaj obstoječa »krščanska strokovna organizacija« načeloma pripustna ali pa je edino upravičena izključno katoliška delavska organizacija. Dejansko krščanska itak že dolgo obstoja, ima velike uspehe in je bila večkrat tako od Rima kako od episkopata priporočena. Vprašanje visi, ker je večidel episkopata in duhovščine, tudi jezuiti za »Christliche Gewerkschaften« in to iz praktičnih razlogov. Upati pa je, da se tudi ta diferencja popolnoma poravnata.

Z rajnim so nemški katoliki izgubili najboljšega zagovornika in svetovalca. Sveti Oče Pij X. je rajnega kardinala zelo čislal in se na njegove nasvete zelo oziral. Obljubil mu je, da spornih točk brez njega ne bo reševal. N. v. m. p.!

Ljubljanske novice.

»PAVLA«.

O priliki sestanka slovenskega in hrvaškega katol.-narodnega dijaštva in Ljubljani se bo igrala v petek, dne 2. t. m., ob 8. uri zvečer v »Ljudskem domu« noviteta »Pavla«, ki jo je spisal pravnik Alojzij Remec. Prebral sem rokopis in vnaprej povem, da to ni nobeno priložnostno delo. Vzeta je iz resničnega življenja, kakor se širom podeželja toli in tolikrat odigrava.

Pisatelj je moč naših vrst in da podamo ob desetletnici »Zarje« javnosti priliko, da spozna, kako se goji tudi ta stran kulturnega dela med našim dijaštvom, igramo »Pavlo«. Ne bom vnaprej ocenjeval dela, javnost naj potem izreče sodbo. Prepričan pa sem, da bo tudi v literarnem oziru naše dijaštvo s to noviteto dokumentiralo, da smemo tudi na literarnem polju od naše mladine pričakovati lepih uspehov.

»Pavla«, učiteljica na deželi, je zaročena z mladim veleposestnikom Gruntarjem. Ta zaroka je taka, kakor jih ni malo v življenju; on in ona se spoznata, v praznoti podeželskega življenja menita, da sta ustvarjena drug za drugega, po kratki ljubezni sledi zaroka in tej poroka, če gre vse svojo navadno pot. A v »Pavli« se stvar zasuka drugače; zakaj zgodi se, da Pavla sreča idealnega mladega človeka, študenta in pesnika Ignacija Ogradnika. Primerjati začne svojega zaročenca z njim in spozna, kako visoko nadkriljuje čista, skoro boječa idealnost strastno, skoraj podlo brezobzirnost.

V prvem ak-tu se zbližata Pavla in Ogradnik. Za odrom se pa vrši veselica v podeželskem stilu z igro »Županova Micka«, slavnostnim govorom, ki ga govori Gruntar, in s plesom. Med tem šumom in hrupom pa se plete tiho zveza med Pavlo, ki je igrala županovo Micko, in med Ogradnikom, ki je igral mestnega škriča Süssheima. Pesnik presoja vse veselično delo s trpkim besedo in žanje odpor: »Cankarjanec, ki nimaš smisla za procvit, izobrazbo naroda!«

Taka, kakršna je ta inteligenca, tako se tudi po srečno končanem sporedu zabava. Pije, zbija šale in nedosežno umestno se ji zdi, da se more v svoji navdušenosti in pijanosti norčevati z vsakim pastirjem Lolo, ki je revček na duhu — a ne norček, kakor jih srečujemo v naših dramah spet in spet, in ne figura, da vzbudi običajen smeh! Simbol prirodne moči je, tudi on ljubi Pavlo, jo obožava z boječnostjo bolne duše. Privlečejo ga torej na oder in halo je seveda velikansk. Začno ga obirati kakor sestradan pes kost in priti mora do kavsanja, da Lolo vržejo na cesto. Student Ogradnik je opazoval vse to mirno, a ko je videl konec pretepa, pove svoje misli. Posledica je ogorčenje pri inteligenci, tako da izobčijo študenta iz svoje srede.

Pavla bi ga rada pridržala v družbi — a Ogradnik odide. Pomirijo se, pi-jejo in dobijo med tem pesem, ki jo je spisal študent pri mizi in jo tam pozabil. Preberejo jo in komentirajo — seveda po svoje. Namenjena je Pavli in zato jo Pavla hoče dobiti in rešiti filistrskih misli in jezikov. Tudi ona je užaljena in se odpravlja. Ta čas pride na povratku iz samostana domov z materjo njena sestra Lenica. Samo za hip in odpravijo se potem vse tri na dom. Pavla noče na noben način ostati na plesu, ki se je začel. Gruntar je po vsem njenem obnašanju razdražen. Ve, s Pavlo se je nekaj zgodilo. »Ukrotiti jo moram, moram!« je njegov vzklík. Konec prvega akta.

Drugi akt se odigrava na predvečer Pavlinega godu. Overtura vanj je prizor med Pavlo in materjo, ki se matersko žalosti nad hčerjo, ker je postala nekam čudno mrzlo do Gruntarja. V ta pogovor zavzvoní in Ogradnik pride voščiti. Kmalu nato zapoje Gruntarjevi ljudje podoknico in mati povabi Adolfa v sobo. Ogradnik hoče oditi, a Pavla ga ne mara pustiti. Za ta čas naj gre na vrt. Adolf Gruntar pride, izreče Pavli primerno voščilo, mati odide. Začne se boj med Pavlo in njim. Pavla mu je že tuja — oddaljena mu je, Gruntar postaja od besede do besede brezobzirnejši. Ve, kaj je s Pavlo, ve, da ljubi študenta Ogradnika, in zato se hoče maščevati nad njo na dvojen način. Prestavljena mora biti in, kar je huje, Ogradnik naj jo pozna iz njenih pisem. Potem je ne bo več oboževal, ne bo mu več »devojka čista sredi zlob sveta«.

Pavla je po vsem tem uničena in Gruntar ji govori sarkastično o Magdalenah, ki so žrtvovali svojim srastem vse, a naenkrat hočejo biti čiste kakor lilije . . . Vstopi Ogradnik. Gruntar mu da pisma, naj preštudira iz njih svojo ljubezen, pa odide z željo na srečo Ogradniku z »rožo plamenečo«.

Pavla je zavrgla Gruntarja v nadi, da bo Ogradnik njen, a v poslednji sceni spozna, da sta se tačas sklenili Ogradnikovo in Liničino srce. Mesto poetove ljubezni dočaka samo njegovo pomilovanje. Zasovražila bi rada svojo sestro Lenico, ki je s čisto mladostjo in nedolžnostjo zmagala nad njeno mladostjo, ki že odcvetla, nad srcem, ki se je udalo slepo, predno je spoznalo, kaj je prava ljubezen. Tu tiči tragika Pavle, tu je katastrofa. Odpusti sestri, ne more drugače — a svojega srca ne more premagati. Obup in žalost sta odslej njen vsakdanji kruh.

Tretji akt. Pavla in Lenica in Ogradnik napravijo izlet na Razgled. Pavla zaostane — mladi par gre naprej in na Razgledu se odigra zaljubljena scena, ki jo prekine mati. Ogradnik pove tudi njej svoje misli in mati mu da čisto realen nauk: Pridite prej do kruha, potem bomo govorili. Pogreše Pavlo in jo gredo iskat. Pavla je pa sama ob križu nad prepodom in bije duševni boj obupa. Lola jo dobi in govori o smrti. Da mu pismo, naj ga odnese v šolo, ker nji je iti na daljno pot, na pot v smrt. Lola odide, in v tem ko je Pavla v največjem obupnem boju, pride Gruntar, ki je bil na lovu. Zavzame se, ko jo vidi tako blede, razburjeno pod križem. Pavla ga odganja, a on bi bil rad na jasnem, ali je še vedno svojih misli, ali noče sprave, ki jo ji ponuja, ali bi ne hotela, da se obnovi zaroka in jo v jeseni poroči. Vse zastoj — Pavla hoče iti svojo pot navzgor. Gruntar je ne more razumeti, a ker ni drugače, se hoče posloviti. Pavla mu niti roke ne da. To zaničevanje od Pavline strani Gruntarja razdivja, da jo hoče z bičem primorati, da mu da roko v slovo. Lola se vrne in, ko vidi to, je ves razdražen in Gruntarjev bič, ki pada po njegovih plečih, vzbudi vsem njegovim mišicam moč, da zgrabi Gruntarja, ga tira do prepada in ga v svoji maščevalni misli strmoglavi vanj. Pavla se zgrudi pod križem — njena pot je visoka . . .

Tako je »Pavla« drama, ki pelje iz temnih nižin nezavednih strasti v

solnčne višave čiste odpovedi. Magdalena pod križem — to je simbol Pavlinega bodočega življenja. Grehu sledi kazen, za en sam nepremišljen trenutek je pokora celo bridko, odpovedi polno življenje. In zato je igra »Pavla« pretresujoč klic mladim srcem: Bodite čista, idealna, če hočete biti srečna!

—n—

lj **Sestanek hrvaško-slovenskega kat. dijaštva.** Pozdravni večer bo danes ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Uniona. Na pozdravnem večeru bo svirala »Slovenska Filharmonija«. Somišljeniki, danes zvečer v Union!

lj **Slomškove razglednice,** prekrasno delo v treh barvah, se dobe v naslednjih ljubljanskih prodajalnah: Prodajalna Katoliškega tiskovnega društva, Kopitarjeva ulica. — Katoliška Bukvarna, Pred škofijo. — Trafika Šoukal, Pred škofijo. — Trgovina Gajšek, Sv. Petra cesta. — Trgovina Okrupa, Resljeva cesta. — Trgovina Podboj, Sv. Petra cesta. — Trgovina A. Janežič, Florijanska ulica 14. — Trgovina A. Sušnik, Zaloška cesta. — Posamezna razglednica stane 10 vinarjev. — Vsak naj kupi in razpošlje svojim prijateljem Slomškove razglednice!

lj **Cesarska vojaška slavnost v Ljubljani.** Dne 18. avgusta bo v Ljubljani 16 vojaških bataljonov polkov št. 7., 27., in 42. Takrat bo v Ljubljani tudi bosanski polk št. 2. V Ljubljani bodo štiri vojaške godbe. Vojaška parada bo na velikem vojaškem vežbališču pri Ljubljani ali pa na Bleiweisovi cesti.

lj **Ribnikarjeve afere še ne bo konca.** »Slovenski Narod« sedaj v dobi kislih kumar za c. kr. slovensko inteligenco jako primerno v uvodnih člankih preleva Ribnikarjevo afero. »Slovenski Narod« hoče po sili, naj bi Ribnikarjeve afere ne bilo še konec. Znano je, da semtertja »Narodu« vendarle kaj ugodimo, in tako bo zasluža »Slovenskega Naroda«, ako Ribnikarjeve afere še ne bo konec. G. Ribnikar ima v uredništvih liberalnih listov jako slabe prijatelje.

lj **K aferi Dolinar—Jelenc,** popisani v ponedeljkovi številki, se nam poroča, da so nekateri podatki, navedeni v notici, netočni, vsled česar je vložena ničnostna pritožba, po kateri se bo razjasnil položaj.

lj **Predsednik deželnega sodišča gosp. Elsner** je nastopil običajni šesttedenski dopust.

lj **Umrl je v Gradcu vpokojeni dvorni svetnik Rudolf Ledenig,** star 75 let. Rajnik je služil kot okrajni sodnik od leta 1871. do 1878. v Kočevju, od 1878. do 1886. pa kot deželnosodni svetnik v Ljubljani, l. 1886. je bil kot višji deželnosodni svetnik premeščen k graškemu višjemu deželnemu sodišču. Ko so ga leta 1900. vpokojili, je bil imenovan za dvornega svetnika. Odlikovan je bil leta 1898. z redom železne krone III. razreda.

lj **Olika liberalnih dijakov.** Včeraj popoldan so se nekateri hrvaški dijaki sprehajali v glavnem drevoredu. Ko pridejo do sredine drevoreda, sedeli so nekateri liberalni dijaki in abiturijenti, ki so jih zasmehovali in so glasno govorili, po kaj so prišli ti »klerikalci« v Ljubljano. Olikanci so Hrvate psovali. Ko pridejo do gradu »Tivolji«, začeli so nekateri drugi dijaki za njimi vpiti »Hvaljen bodi Jezus Kristus« in so jim dajali različne psovke. Ko je pa proti večeru šla druga skupina Hrvatov po drevoredu, so jih izžvižgali in psovali. Taka je olika liberalnih dijakov! Tako te sirovine skrbe, da pride Ljubljana med potujočim občinstvom na slab glas.

lj **Pismonoša Heuffel pred sodiščem.** Iz Most se nam piše: Liberalni pismonoša in bivši kandidat za županski stolček A. Heuffel se bode moral, kakor smo izvedeli iz zanesljivega vira, zagovarjati pred sodiščem radi razžaljenja časti, ker je pred nekaj dnevi napadel na ulici gosp. Franceta Židana, posestnika iz Sela, ter ga opsoval s šlapo itd., in to menda radi tega, ker ni hotel voliti g. Židan liberalnih kandidatov. Ne bomo presojali, v koliko se to obnašanje strinja z njegovo službo, toda iz vsega tega se razvidi, kako so liberalni agitatorji, katerih eden najstratnejših je bil Heuffel, postopali z volivci, ker še po volitvi ne morejo mirovati.

lj **V deželne dobrodnele zavode** je bilo meseca julija 1912 sprejetih 1111 bolnikov. Umrlo jih je 34. Ovadb je bilo odposlanih 64.

lj **Nevarno poškodovanega** so pripeljali v deželno bolnišnico 21letnega Franca Mervica, doma v št. Petru pri Gorici. Mervic je 28. julija popravil v gradu Turn pri Preddvoru električni stroj. Podrle so se pa stopnice in Mervic je padel med jermena, ki so mu stlačila život. Nevarno ranjenega Mervica je spremljal ob prevozu v ljubljansko bolnišnico kranjski zdravnik g. dr. Šavnik.

lj **Kolo ukraden** je bilo včeraj dopoldne pred glavno pošto nekemu domobranskemu častniku. Kolo je »Styria«, črno emaljirano, torpedo prostega teka, na plošči je napis »Diamant«. Balanca je močno

vzpognjena navzgor ter ima crna držaja. Kolo je vredno 200 kron. Tovarniška številka je 171.494. Pred nakupom se svari.

Ij Glavna vodovodna cev je počila dames ob pol 11. uri dopoldne na Miklošičevi cesti, tik pred pisarno dr. Krišperja. Voda je prodrla na cesto. Popravljalna dela se že vrše.

Ij Umrl je hišni posestnik g. Andrej Urschitz.

Ij Umrl so v Ljubljani: Marija Seunig, zasebnica, 86 let. — Franja Razpotnik, žena kočarja, 49 let. — Marija Debevc, žena kočarja, 64 let. — Andrej Uršič, hišni posestnik, 79 let.

Ij Tujski promet v Ljubljani. Zadnji mesec je v Ljubljano prišlo 7078 tujcev — 502 več kakor meseca junija in 192 več nego lani meseca julija. Nastanilo pa se je v hotelu Union 1598, Slon 1338, Lloyd 568, Ilirija 412, Cesar avstrijski 406, Južni kolodvor 326, Malič 269, Štrukelj 217, Tratnik 187, Tivoli 74 in v ostalih gostilnah in prenočiščih 1683 tujcev.

Ij Vlom. V noči od 27. do 28. m. m. je bilo v Novokračini vlomljeno v trgovino Matije Saine in ukradena dva para deških čevljev, tri pare čevljev na zadržki št. 38, 40 in 42, osem parov otroških čevljev, trije črni slamniki, 10 kg kruha, 10 K denarja, vojaška knjižica na ime Matije Saine in več listin na ime Surina. Orožništvo je storilecem že na sledu.

Ij Nepošten plačilni natakarkar. V hotelu »Union« so odpravili nered in vodstvo je prevzel izvrstni restavratorec gosp. Mayer. To pa menda plačilnemu natakarkarju Štefanu Žiteku ni ugajalo ter je ponoveril novemu gospodarju okoli 400 kron in pobegnil. Gospodar je nepoštenega plačilnega natakarkarja takoj prijavil varnostni oblasti. Policija je napravila takoj svoje korake in ga izsledila. Natakarkar je imel pri sebi le še prav malo denarja in je izpovedal, da ga mu je v nekem hotelu precej, baje okoli 100 kron, ukradla neka natakarkarica, s katero se je zabaval, in tako je prišla poleg nepoštenega natakarkarja v zapor tudi nepoštena natakarkarica. Le-ta je priznala, da mu je izmaknila in si pridržala mnogo manjšo vsoto, kakor jo je napovedal prizadeti oškodovanec. Zadeva pride pred kazensko sodišče.

Ij Drva so se vnela. Včeraj je v liceju tišnik zažgal v peči porabljen papir. Ko je dobil ogenj duška, je plamen švignil iz peči v tam nahajajoča se drva, ki so začela tleti. Ker je bilo precej dima, se je na lice nestal odpeljal oddelek gasilnega in reševalnega društva, ki je tleča drva takoj pogasil. Ogenj ni napravil nobene škode.

Razne stvari.

Kolera na Ogrskem in letošnje cesarske vaje. Ker sta umrli v cesarjski okolici za kolero dve osebi, se je odpeljala posebna vojaška komisija v okraj, da preišče zdravstvene razmere, ker je kraj, kjer je bila kolera, oddaljen le 40 km od Makoa, kjer se namerava ob letošnjih cesarskih vajah nastaniti glavno taborišče. Ni izključeno, da z ozirom na kolero odgodi ali pa odpovedo letošnje cesarske vaje.

Okradena knjeginja. Knjeginja Lahovskov-Strešnevi je bilo ukradenih biserov vrednosti poldrugega milijona rubljev.

100.000 K škoda je povzročil požar budimpeštanski tvrdki Schultz & Polak, ker ji je v Baticci zgorela parna pila. V Halle je pa zgorelo več skladišč kmečke nakupovalne zadruga. Škoda znaša 750.000 mark.

Podkupljena newyorška policija. Trije policijski uradniki podkupljeni z 12 in pol milijona kronami. V Rosenthalovi zadevi aretirani igralci so izpovedali, da so trije policijski nadzorniki dobili od lastnikov prepovedanih igrališč 2 in pol milijona dolarjev (12 in pol milijona kron), ki so si jih med seboj razdelili za to, da so gledali skozi prste lastnikom igralnih beznic in drugim zločincem. Načelnik detektivnega urada je izjavil, da vé že več tednov, kdo da je povzročil Rosenthalov umor, a da je čakal, da izpovejo resnico igralci. Preiskovalni sodnik je izjavil, da se reši smrtne obsodbe policijski poročnik Becker le, če vse, kar vé, izpove. Sodijo pa, da se pusti Becker rajši obsoditi na smrt, kakor da izda izsiljevalno organizacijo policije. Kakšen strah vlada pred nasilstvi apašev in kako da je upravičen, dokazuje dejstvo, da so usmrtili nekega gostilničarja Verello, ker je izdal skrivališče namišljenih Rosenthalovih morilcev.

Surovosti proti aviatikom. Na letovišču v Namersu v torek radi slabega vremena niso hoteli v veliko jezo radovednega občinstva poleteti aviatiki. Končno je hotel poleteti Ladaugne kljub viharju, a v zadnjem trenutku se je k sreči zlomil propeler. Gledalci so nato zbesneli in navedli lope, kjer spravlajo aeroplane. En aviatik je pobegnil s kolosom, ostala dva so pa oblegali in izkušali zažgati celo lopo, kjer sta se skrila. Aviatika Poulaima je 2000 ljudi obsegajoča množica končno dobila v svoje krepilje. Reveža so gnali v mesto, ga nečuvno psovali. Ga pretrepali

in metali nanj kamenje, dokler ga niso oprostiti vojaki.

V Rusiji živi še 25 oseb, ki so se udeležile leta 1912. vojske proti Napoleonu I. Komisija, ki ji je naročeno, da dobi osebe, ki so se same udeležile vojske leta 1912. proti Napoleonu I., je dobila še 25 živih očitvidcev takratne rusko-francoske vojske. Med njimi je komisiji 10 oseb izpovedalo svoje spomine. Kmet Juk, 110 let star, je nabiral po bitki pri Kulevu krogelje, neki drugi 108letni kmet se je udeležil bitke pri Klaspici, 12letni kmet Akim se je udeležil starih bitk, 120letni kmet Tette se je udeležil zasledovanja Napoleona I.

Kača v želodcu. V okolici Rige na Ruskem je nek kmet po kosilu na polju legel in zaspal. Sanjalo se mu je, da leži kraj studenca in pije hladno vodo. Nato se zbudi. V želodcu ga je nekaj tiščalo, pa je mislil, da se je malo prehladil in začel je zopet delati. Toda bolečine v želodcu so postajale hujše in končno ni mogel več strpeti. Njegovi so ga naložili na voz in odpeljali v mesto k zdravniku. Ta je dognal, da ima v želodcu živo kačo, kateri se nič ne dopade v nenavadnem domu ter išče izhoda. Moža so odpeljali v bolnišnico. Kača mu je med spanjem skozi odprta usta zlezla v želodec — tedaj, ko je sanjal, da pije hladno vodo.

Pogrešana aviatika. Iz Hendona sta poletela v megli angleški aviatik Gatesy in Noel proti Parizu, a sta v megli najbrže ponesrečila, ker ju pogrešajo.

Bencinska eksplozija v Berolinu. Več oseb mrtvih. Na Draždanski cesti v Berolinu je v Pohlovi tvornici klobukov eksploziral bencin. Več oseb je mrtvih.

Telefonska in brzojavna poročila.

PROCES PROTI JUKIČU.

Zagreb, 1. avgusta. Danes ob 8. dopoldne se je razprava nadaljevala.

Obtoženec Neidhardt izjavi, da se ne čuti krivega. Kar se tiče preiskave, ga je državni pravdnik Urbani nagovarjal, naj izpove tako, kakor se mu je sužeriralo, dejal mu je, da je strahopetec, ako svoje krivde ne pripozna, naposled so mu ustavili domačo hrano in ga zaprli v temnico, ker se ni hotel za krivega pripoznati. Dejali so mu, da bo, če prizna, takoj puščen na svobodo. Preiskovalni sodnik mu je rekel, da pred sodiščem ne sme drugače izpovedati kakor pred policijo. Družil se je sicer z Jukičem in izdeloval z njim bombe, a to ne, da bi izvršil atentat na Cuvaja, ampak iz radovednosti. Jukiča je od namere atentata odvrčal.

Državni pravdnik je hotel s svojimi vprašanji obtoženca v protislovja zaplesti. Na vprašanja branitelja je Neidhardt odgovoril, da je Jukiča imel za prismuknjega. Branitelj dr. Popović je opozoril nato predsednika, da policija zaplenjuje časnike zaradi poročil o procesu in s tem onemogočuje kontrolo javnosti. Stavi predlog, naj se odredi, da policija istinitih poročil o procesu ne bo mogla zaplenjevati.

Državni pravdnik odgovarja, da je ta predlog tak, da nanj sploh ne more odgovoriti.

Sodni dvor odkloni predlog dr. Popovića, ki prijavi zaraditega pritožbo ničnosti.

Nato se zaslišuje obtoženec Kamilo Horvat in. On da se ni mnogo družil z Jukičem. Kar se tiče namere atentata je obtoženec svetoval Jukiču, naj bi vrgla kocko, kdo naj ga izvrši, a je obtoženec naposled to idejo opustil, ker se je bal, da pade kocka nanj.

Obtoženec Roman Horvat izjavi, da je Jukič od njega zahteval revolver, češ, da ima nekam potovati in ga zato rabi. Obtoženec mu ga je v dobri veri dal, ne vedoč, da namerava atentat.

Obtoženec Neidhardt je med drugim tudi izpovedal, da je Jukiču dajal sicer smodnika za bombe, a ga je pri tem goljufal ter mu dajal namesto smodnika peska in druge ničvredne snovi, kar je izzvalo veliko veselost.

AVSTRIJA BO NADALJEVALA S POVEČAVANJEM SVOJE MORNARICE.

Dunaj, 1. avgusta. Od merodajne strani se z ozirom na neko notico »Pester Lloyd« da se misli na dogovor z Anglijo, glasom katerega bi se Anglija zavezala, da Avstrije na morju nikoli ne napade, Avstrija pa bi svoje oboroževanje na morju ustavila, izjavlja, da nima ta vest nikake dejanske podlage.

NOVA POODZEMSKA JAMA.

Kočevje, 1. avgusta. Pri Kočevju so odkrili veliko podzemsko jamo z velikimi dvoranami in krasnimi kapniki.

VAŽEN POLITIČNI PREOBRAZ V TURČIJI. — KONEC MLADOTURŠTVA.

Carigrad, 1. avgusta. Sultan je pomilostil 130 oseb bivšega Hamidovega režima, katere so mladoturki dali ob-

soditi v ječo, in sicer eksministra za vojno, Izzet-pašo, eksministra za mornarico, Riza-pašo, eksnadzornika artilerije, Hassan-Rahmi pašo, eksministra notranjih zadev, Zekkija, sinu Kiamil-paše Memduha, sinu sedanjega sejk-ul-izlama, Said pašo, bivšega prvega tajnika Iildiza, Taksim-pašo, bivšega poslanika v Parizu Munir-pašo in Šerif-pašo.

Solun, 1. avgusta. Albanci zahtevajo, da se tekem 48 ur mora razpustiti turška zbornica, sicer nastopijo z ostrimi sredstvi.

Carigrad, 1. avgusta. Sultan je dobil svojega tajnika Halid-Zia-beja in svojega prvega komornika Lufti-beja, ki sta bila mladoturka in sta vplivala na sultana, naj zbornice ne razpusti. Ker se je pa sultan odločil, da zbornico, ki je v mladoturških rokah, razpusti, je pozicija omenjenih dostojanstvenikov postala nevzdržna.

Solun, 1. avgusta. Vpliv vojaške lige proti mladoturkom je vedno večji, dasi do javnih spopadov še ni prišlo. Iso Boljetinac in Tajar-bej delata baje sporazumno s turško vojaško ligo. V Prištini se zbere komisija, da preišče albanske pritožbe in jim kolikormogoče ugodi. H konferenci se poda tudi Iso Boljetinac.

Carigrad, 1. avgusta. Jutri se bo zbornica posvetovala o predlogu vlade, naj se § 7. ustave izpremeni tako, da bo imel izključno le sultan pravico zbornico razpustiti, ne da bi bil v tem oziru na kak drugi faktor vezan. Mladoturki so zelo razburjeni in baje nameravajo obstruirati. V kuloarju je predsednik zbornice velike mu vezirju rekel: »Če nas hočete razgnati, pozovite bajonete!« Mladoturki zamerijo zlasti ministru za notranje zadeve, Hussein Hilmi paši, ker je bil svojčas pod mladoturki veliki vezir, zdaj pa jih preganja.

Solun, 1. avg. Na konak v Ochridi je bila vržena bomba, ki pa ni napravila posebne škode. Tudi v Resni je bil izvršen atentat z bombo.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Rio de Janeiro, 1. avgusta. Na braziljski centralni železnici sta trčila vlakka. 100 oseb je bilo ubitih, mnogo ranjenih.

»ZRYNI«.

Marsilja, 1. avgusta. Položaj avstrijskega parnika »Zryni«, ki je ponesrečil, je zelo kritičen, a vendar upajo, da se končno posreči rešiti ladjo.

ŽUPANA UBIL.

Krakov, 1. avgusta. V Bjali vodi pri Novem Sandecu se je tamošnji župan nekaj sprl z nekim kmetom zaradi neke meje. Kmet je v jezi pograbil sekuro ter ubil župana in njegovega sina.

Izvid gospoda dr. Iv. Malija, ravnatelja avstro-ogrške nacionalne bolnišnice v Carigradu, delegata višjega mednarodnega zdravstvenega sveta.

G. J. Serravallo

v Trstu.

Na podlagi večletnih izkušenj Vam z veseljem potrjujem, da je raba Serravallovega kina-vina z železom ob malokrvnosti in nevrasteniji vedno pokazala zadovoljujoč uspeh, kakor tudi ob prebolelosti po težki bolezni.

Zato pa tudi prav pogosto bolnikom, ki jih jaz zdravim, odrejam ta izdelek, ki ga vsi, zlasti pa otroci zaradi blagoslovnosti radi uživajo in lahko prebavijo.

V Carigradu, 29. dec. 1903.

Dr. Iv. Malij.

Tržne cene.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 1. avgusta 1912.

Pšenica za oktober 1912	11.42
Pšenica za april 1913	11.55
Rž za oktober 1912	9.25
Oves za oktober 1912	9.50
Koruza za julij 1912	8.94
Koruza za maj 1913	7.44

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, sred. tlak 736.0 mm

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm
31	9. zveč.	735.1	18.0	sl. zah.	jasno	
1	7. zjutr.	734.3	14.4	bezzetr.	megla	0.0
	2. pop.	731.8	26.6	sl. jvzh.	del. obl.	

Srednja včerašnja temp. 19.3°, norm. 19.7°.

Zahvala.

Za vse ljubeznjive izraze blagega sočutja, ki so nam došli tekom dolge bolezni in ob smrti naše nepozabne matere, gospe

2296

Alojzije Windischer.

Zlasti pa za lepe vence ter za ljubeznjivo spremstvo na njeni poslednji poti izrekamo svojo najpriščnejšo zahvalo.

V Ljubljani, dne 21. julija 1912.

Žalujoči ostali.

Odda se lepo

stanovanje

v I. nadstropju z 2. sobama, kopalnico in pri-tiklinami za november termin eventuelno tudi za takoj. Poizve se v trgovini A. Sušnika, Zaloška cesta. 2398

Kavarna „Central“

Danes in vsak dan

koncert

dunajskega damskega — elitnega orkestra

Z velespoštovanjem

Štefan Miholič kavarnar

2374

Stanovanje

v novi vili pod Rožnikom sestojče iz dveh sob, verande, poselske sobe in pritliklinami se odda mirni stranki za november. Poizve se Sv. Petra nasip št. 21, II. nad.

Morsko kopališče Baška

(čisto hrvatsko podjetje)

2394 v južnem, zelo prijaznem zalivu otok Krk v Istri, je otvoreno za zunanje goste do srede septembra.

Morje plitvo, da se morejo brez skrbi kopati otroci, obrežje peščeno, pomešano s sipo. Na razpolago ugodna in cena stanovanja z izborna ceno postrežbo in hrano. V kraju župnija, zdravnik, pošta. Okolica zelo prikladna za izlete. Redna parobrodna vožnja z Reko. Zahtevajte prospekte in pojasnila pri kopališki upravi.

Pozor!

Gostilničarji in drugi!

Imam še veliko zalogo izborne goriške rebule kakor tudi drugih zajamčeno pristnih naravnih vin. Večjim odjemalcem znižane cene.

JERNEJ STELE, vinski trgovec.

Spodnja Siška 172.

2398

SPORED VELIKEGA SESTANKA

slov.-hrvaškega kat. narodnega dijaštva,
ki se vrši

dne 1., 2., 3. in 4. avgusta v Ljubljani.

V četrtek, dne 1. avgusta:

Ob pol 3. uri popoldne: Občni zbor »Slov. dijaške zveze« v dvorani Ljudskega doma.

Istočasno: Glavna godišnja skupština sveukupnog hrvatskog kat. nar. dijaštva v veliki dvorani hotela Union.

Ob 8. uri zvečer: Pozdravni večer v veliki dvorani hotela Union.

V petek, dne 2. avgusta:

Ob 8. uri zjutraj: sv. maša v stolnici.

Ob 9. uri dopoldne: Slavnostno zborovanje v proslavo desetletnice slov. kat. akad. tehn. društva »Zarje« v Ljudskem domu.

Od 2. do 4. ure popoldne: seja slov. nar. obrambne sekcije v Rokodelskem domu:

a) Kako vzbuditi narodno zavest (ref. iur. Fr. Jež, »Danica«).

b) O izseljevanju (ref. iur. M. Zavadlal, »Dan«).

c) Taktika češkega nar. obrambnega dela (ref. iur. Fr. Strižič, »Dan«).

Ob 4. uri seja slov. literarne sekcije v Rokodelskem domu:

a) Nekaj literarnih problemov (ref. g. dr. J. Šilc).

b) Smeri mlajše generacije (ref. phil. Fr. Koblar).

Vzporedno ob 2. uri popoldne: Dogovori hrv. kat. akad. pokrajinskih društev: »Pavlinović« (Dalmacija), »Dobrila« (Istra), »Martić« (Bosna) i omladinske sekcije iz Banovine. (V veliki dvorani hotela Union.)

Zvečer ob 8. uri v Ljudskem domu: Slavnostna predstava. Igrajo slov. kat. nar. akademiki.

V soboto, dne 3. avgusta:

Ob 8. uri zjutraj: sv. maša v stolnici.

Ob 9. uri dopoldne: Skupno zborovanje slov. hrv. kat. nar. dijaštva v veliki dvorani hotela Union:

a) Slov. kat. nar. dijaštvo in njegovi cilji (ref. iur. J. Basaj, »Danica«).

b) Katoliška misao u hrv.-slov. kulturnom razvoju (ref. med. M. Bašić, »Hrvatska«).

c) Slovenski duhovnik in narodno delo (bog. Ciril Kandut, Celovec).

Ob 2. uri popoldne: Seja slov. org. sekcije v Rokodelskem domu.

Ob 2. uri popoldne vzporedno v prostorih Ljudskega doma:

Sastanak hrv. bogoslova — vodi »Zbor duhovne mlad. zagrebačke«.

Sastanak franjevačkih bogoslova — vodi »Duns Scot« (Zagreb).

Ob 5. uri popoldne v dvorani Ljudskega doma: Organizator. sekcija hrv. apstinencata.

Ob 8. uri zvečer: Komerz v veliki dvorani hotela Union.

V nedeljo, dne 4. avgusta:

Ob 8. uri zjutraj: Izredni občni zbor »Slov. Lige kat. akademikov«:

a) Dosedanje delo »Lige« (ref. med. Bolkovac, »Hrvatska«).

b) Nični cilji za bodočnost (ref. phil. L. Sušnik, »Danica«).

Ob pol 12. uri dopolne izlet na Bled.

SMEŠNICE.

Modro.

Pek sreča mesarja ter ga vpraša: »Odkod prideš, prijatelj?« — »Ravnokar iz tvoje trgovine, kjer sem kupil hlebec kruha.« — »Hlebec kruha?« je vprašal pek začuden dalje. »Kje ga pa imaš?« — »V telovnikovem žepu.« je odgovoril smeje mesar in odšel svojo pot. Kmalu nato je pek zopet srečal mesarja. Šel je k njemu in ga vprašal prijazno: »Ali veš, odkod prihajam?« — »Ne.« — »Iz tvoje mesnice, kjer sem kupil telečjo glavo.« — »Ja, kje jo pa imaš?« je vprašal mesar. — »Pod klobukom.« je odgovoril pek in se veselo zasmejal, ker je mesarju tako zasolil.

Srečen zakon.

»Jaka, ti me nisi nikdar rad imel. Ako bi sedajle umrla, se gotovo čez štiri mesece poročis nanovo. Na to lahko prisežem.« — »Ne prisegaj, draga moja, po nepotrebnem, saj ti tudi tako verjamem.«

IZ KNJIGOTRETV.

Rafaeli ali nauk in molitve za odraslo mladino. Cena: rdeča obreza 1 K, zlata obreza 1 K 60 vin., fina vezava 3 K. — Molitvenik podaja premnogo krasnih naukov za pobožna, Bogu dopadljivo življenje ter je namenjen v prvi vrsti mladini, ki potrebuje posebne podpore, da ostane na pravi poti. Odrasla mladina bo našla v tem molitveniku angela voditelja, ki jo bo učil moliti in lepo živeti. Že v prvem delu je spretno vpletenih mnogo lepih naukov, drugi del pa posebej podaja mladini mnogo lepih praktičnih navodil.

Nevesta Kristusova ali pobožna in molitvena knjiga za krščanske device. Cena v sunjo z rdečo obrezo 2 K 48 vin., z zlato obrezo 3 K 40 vin. — Kako lepo in blagodejno posvečujejo lahko naša dekleta in žene nedelje in praznike s to zlato knjigo v rokah. Poleg obilice izbranih molitev nudi molitvenik premnogo lepih naukov ter premišljevanj za Bogu dopadljivo življenje. Želeti je res, da si slovensko bogoljubno ženstvo nabavi ta molitvenik.

Kako je moliti brevir? Navodilo za molitev novega brevirja. Spisal profesor dr. Miha Gatterer. Peta popravljen izdaja. Inomost. Založil Felicijau Rauch. (L. Pustet.) Cena 35 vin.

Gospod

UBALD PL. TRNKÓCZY

lekarnar

Ljubljani.

Na priporočilo gosp. Medic-a naročil sem bil za poškušnjo 1 zavoj Vašega »Sladin-čaja«. Ker pa je isti zmešan z nekoliko kuhanim kravjim mlekom mojemu 4 mesece staremu otroku tako ugajal, začela ga je moja žena redno z Vašim res izvrstnim »Sladnim čajem« (znamka »Sladin«) hraniti in otrok se ga je tako privadil, da bi sedaj brez njega skoro ne mogel biti. Zatorej Vas uljudno prosim, pošljite mi po četrti pošiljatelj takoj še nadaljnjih 6 zavojev Vašega »Sladnega čaja«, katerega bodem vsakemu najtopleje priporočal.

Škofljica, dne 12. februarja 1912.

Odlčnim spoštovanjem udani

Vinko Ogorelec ml.,

lesni trgovec.

179

Dva gospoda

2377

se sprejmeta

na hrano in stanovanje s 15. avgustom.

Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 2377.

Cennakup

Ako se naznani, kaj se potrebuje, pošljem vsakemu ostanke dobre domače tkanine, kot: kanafase, oksforde, cefirc, platno, tkanine, delene, krizete, brisače, saten, pisano tkanino itd., franco po povzetju

40—50 m I. kakovost K 17.—

40—50 m II. kakovost K 22.—

Fran Maršik, domači tkalec,
češka čerma, pošta Nachod, češko.

Krepkega dečka

iz počtene hiše sprejme v pouk

I. Wiegele, kovač, Perava, pošta

Beljak, Koroško.

2352

Zelim takoj nastopiti službo

2379

trgovske pomočnice

manufakturne ali špecerijske stroke.
Marica Planinšek, šmartno pri Litiji.

Golsa

se da odstraniti brez joda s sredstvom, ki je je izumil nek ozdravljenec, četudi so bila brez vspeha vsa druga sredstva. Zahtevajte takoj proti vpslatvi 20 vin. v znamkah naš prospekt. 1857

Kemični laboratorij Paracelsus Sternberg, Morava.

Vse predmete železninske stroke

dobite najceneje pri

veletrgovini z železnino „MERKUR“

Peter Majdič, Celje.

Solidno blago!

1251

Postrežba točna!

»DIE ZEIT«, zelo razširjen dunajski list, piše v štev. 2908, Dunaj, sobota, dne 29. vinotoka 1910, na strani 10 pod naslovom: Narodnogospodarska revija »Gasa«. Dalje »NAŠ OTROK!« Casopis za vzgojo in varstvo otrok, Dunaj, V. letnik, štev. 2, koncem maja 1907. — Potem: »NARAVNI NAČIN ZDRAVLJENJA!« Glasilo za praktično higijeno na Dunaju decembra 1910. štev. 421, 22. letnik pišejo sledeče:

Varčne gospodinje!

Dočim daste za vsa druga otročja redilna sredstva 1 do 3 K, velja »SLADIN« ali dr. pl. Trnkóczy-ja »SLADNI ČAJ« 1 zavojček z 1/2 kg samo 60 vin. Na tisoče otrok ga zavživa z najboljšim uspehom. — Glavne zaloge v Ljubljani lekarna Trnkóczy, zraven rotovža; na Dunaju v lekarnah Trnkóczy: VIII, Josefstädterstrasse 25; III, Radetzkyplatz 4; V, Schönbrunnerstrasse 19; v Gradcu, Sackstrasse 3. Razpošiljanje po pošti. — Prva največja eksportna tvrdka. — Preizkušeno lekarniško blago. — Drogliške cene. — Mastin za živinorejce. — Telefon štev. 190.

M. TUŠEK, LJUBLJANA

:: Stari trg 28 ::

trgovina s steklom, porcelanom,
svetilkami, podobami in zrcali po
najnižjih cenah

se priporoča prečastiti duhovščini in slav-
nim cerkvenim predstojništvom za lastno

umetno izdelovanje
slikanih cerkvenih oken.

Načrte in proračune na željo. — Solidna postrežba.

153

Naznanilo prodaje.

Vsled sklepa upniškega odbora in dovolila c. kr. de-
želne sodnije v Ljubljani se

trgovina tvrdke Franc Souvan sin v Ljubljani

na Mestnem trgu sedaj nadaljuje ter se vse v kon-
kurzno maso te tvrdke spadajoče manufakturno
in modno blago, kakor: moško in žensko sukno, svila,
preproge, odeje, zastori, zagrinjala, linolej, pletenine, bela
kotonina, platno, podloge i. t. d. prodaja po zelo niz-
kih cenah.

Prodajalo se bode vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne
in od 2. do 7. ure popoldne izvzemši v nedeljah in praznikih.

V Ljubljani, dne 25. julija 1912.

Dr. Franc Tekavčič

odvetnik v Ljubljani,

kot upravnik konkurza.

2320 3

Usi, ki ste skrbni možje in očetje!

Ali hočete vsaj 10 vinarjev na teden žrtvovati za
svoje oziroma za prihodnjost svojih otrok?

Potem pišite »Slovenski Straži« v Ljubljani po knjižico gosp. žup-
nika Haasea o ljudskem zavarovanju, ki se vsakomur dopošlje po-
polnoma zastonj.

2155

Kranjska deželna banka v Ljubljani v deželnem dvorcu vhod v Gosposki ulici 2.

Obreštuje hranilne vloge po

4 1/4 %

brez vsakega odbitka. Obresti se pri-
pisujejo glavnici polletno. Vloge v
tekočem, giro-računu in na blagajni-
ške liste po najugodnejših pogojih.

Daje komunalna posojila

občinam, okrajnim in šolskim od-
borom ter zdravstvenim zastopom v

4 1/2 %

komunalnih zadolžnicah.

Hipotekarna posojila

v zastavnih listih po

4 1/2 %

Eskomptuje menice denarnih

zavodov in daje lombardna
posojila. Prodaja lastne pu-
pilarno-varne komunalne za-
dolžnice in zastavne liste.

Banka je pupilarno varen zavod,

ter jamči zanjo dežela Kranjska.
Uradne ure za stranke vsak
delavnik od pol 9. ure do-
poldne do 1. ure popoldne.